

**SAKARYA
İL GIDA TARIM ve HAYVANCILIK
MÜDÜRLÜğÜ**

**2017 YILI
YILLIK FAALİYET ÖZETİ**

**SAKARYA
ARALIK-2017**

SAKARYA İL GIDA TARIM ve HAYVANCILIK MÜDÜRLÜĞÜ

İl Müdürlüğü Personel Durumu

Sakarya İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü 1 İl Müdürü, 3 İl Müdür Yardımcısı 7 Şube Müdürü 16 İlçe Müdürü yönetiminde toplam 532 personelle hizmetlerini yürütmektedir.

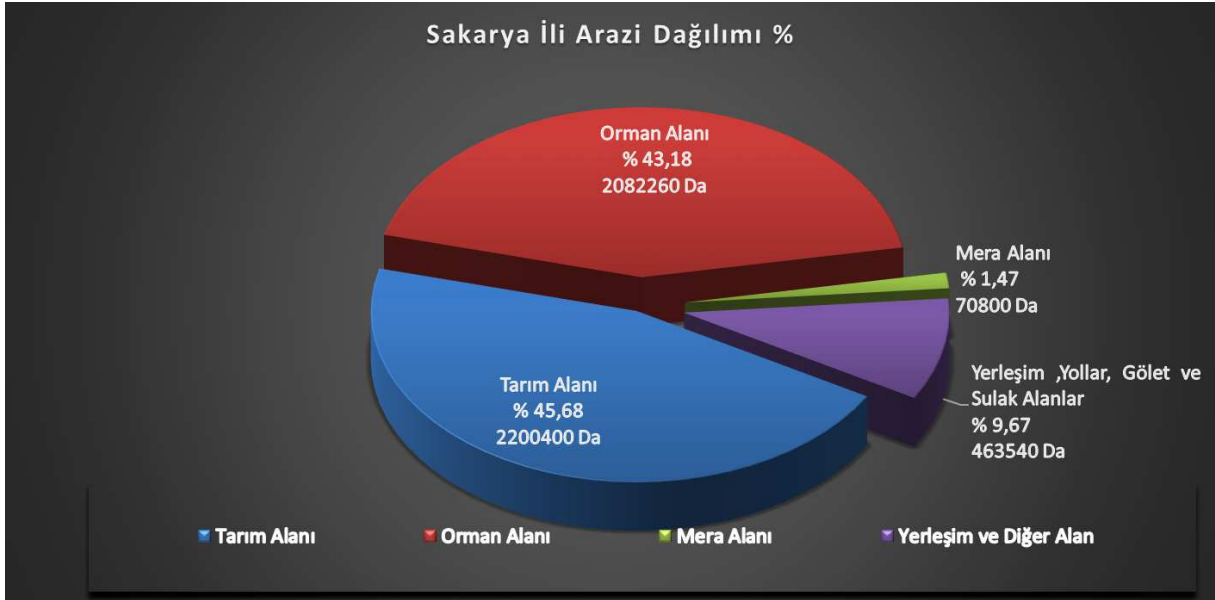
SAKARYA İL GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜRLÜĞÜ	Ziraat Mühendisi			Gıda Mühendisi			Su Ürünleri Müh.- Balıkçılık Tek.Müh.		Veteriner Hekim			Ziraat Teknis/Tekn.		Vet.Sağ. Teknis/Tekn.	
	Norm	Mevcut	4/B	Norm	Mevcut	4/B	Norm	Mevcut	Norm	Mevcut	4/B	Norm	Mevcut	Norm	Mevcut
TARIM.ALT YAPI VE ARAZİ DEĞ.ŞB.MD.	9	5	1	-	0	0	-	1	-	0	0	-	1	-	0
ARAZİ EDİNDİRME ŞUBE MÜD.	5	3	0	-	0	0	-	0	-	0	0	3	0	-	0
BİTKİSEL ÜRETİM VE SAĞ.ŞB.MD.	26	13	2	-	0	0	-	0	-	0	0	5	4	-	0
HAYVAN SAĞLIĞI YETİŞ.ŞB.MD.	4	0	0	-	0	0	-	0	19	8	5	-	0	5	3
BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ ŞB.MD.	-	0	0	-	0	0	8	6	1	0	0	-	0	-	0
KOORDİNASYON VE TAR.VER.ŞB.MD.	5	6	0	-	0	0	-	0	-	0	0	5	3	-	0
KIRSAL KALKINMA VE ÖRGÜT.ŞB.MD.	16	4	0	-	0	0	-	0	2	1	0	4	2	-	0
GIDA VE YEM ŞB.MD.	13	1	1	31	15	5	-	0	19	8	2	-	0	-	0
İL MÜDÜRLÜĞÜ TOPLAMI	78	32	4	31	15	5	8	7	41	17	7	17	10	5	3
ADAPAZARI	16	7	2	6	3	1	1	0	19	10	1	6	2	4	2
AKYAZI	12	3	4	2	0	1	2	1	12	7	0	5	1	3	1
ARIFİYE	4	4	1	1	1	0	-	1	2	2	0	2	3	2	1
ERENLER	9	6	1	2	4	0	-	0	9	6	1	6	2	2	1
FERİZLİ	9	5	3	1	0	0	-	0	5	3	0	6	2	3	0
GEYVE	15	2	5	1	0	1	-	0	8	3	3	9	1	3	2
HENDEK	15	7	3	2	0	1	2	0	13	8	1	5	2	3	1
KARAPÜRÇEK	4	5	0	-	0	0	-	0	2	1	1	2	0	2	0
KARASU	19	7	2	2	1	1	3	2	9	5	2	7	1	3	2
KAYNARCA	12	7	3	-	0	0	1	1	11	5	2	7	0	3	2
KOCAALİ	18	3	5	1	0	0	1	0	4	4	1	5	1	2	2
PAMUKOVA	9	4	4	1	0	1	1	0	5	4	1	5	2	3	1
SAPANCA	5	3	1	2	1	0	1	1	3	2	0	2	1	2	1
SERDİVAN	6	6	1	3	2	0	-	0	5	4	0	3	3	2	1
SÖĞÜTLÜ	11	4	1	-	0	0	-	0	8	4	1	5	0	2	1
TARAKLI	5	4	2	-	0	0	-	0	4	1	2	4	0	2	1
İLÇELER TOPLAMI	169	77	38	24	12	6	12	6	119	69	16	79	21	41	19
İL NORM GENEL TOPLAMI	247	109	42	55	27	11	20	13	160	86	23	96	31	46	22
GENEL DOLULUK ORANLARI	%	44,1		%	49,1		%	65,0	%	53,8		%	32,3	%	47,8
TOPLAM NORM	624														
TOPLAM MEVCUT	364														
NORMA GÖRE MEVCUT DOLULUK	58,3														

İl Müdürlüğü Bina Mülkiyet Durumu

İl Müdürlüğü 1'i ana bina olmak üzere aynı yerleşke içerisindeki hazineye ait 3 binada hizmet vermekte olup, Hendek, Sapanca, Karasu, Ferizli, Kocaali, Söğüt, Taraklı, Karapürçek, Erenler İlçe Müdürlükleri Hükümet Konaklarında, Geyve, Pamukova, Adapazarı, Kaynarca, Arifiye İlçe Müdürlükleri hazineye ait binalarda, Akyazı İlçe Müdürlüğü Ticaret Borsası binasında, Serdivan İlçe Müdürlüğü Belediyeye ait binada hizmet vermektedir. İl Müdürlüğümüze ait Kampüs içerisinde 5 adet Kamu Konutu ve 1 adet Konukevi, Ozanlar Mahallesinde ise 3 adet Kamu Konutu bulunmaktadır.

SAKARYA İLİ ARAZİ YAPISI

İldeki tarım alanları, Sakarya Nehrinin suladığı verimli alüviyal topraklardan oluşmaktadır. Arazilerin küçük ve parçalı olması; ildeki tarımsal faaliyetleri, birim alandan daha yüksek gelir elde edilebilecek alanlara yönlendirmiştir. İlimizde tarım işletmelerinin küçük ve arazilerin parçalı oluşundan dolayı sürdürülebilir üretim yapılması her geçen gün zorlaşmaktadır. Bu nedenle Aşağı Sakarya ovasındaki 59.000 ha. alanın toplulaştırılması özel önem kazanmıştır. Sulanabilir 93.000 hektar alanın 20.192 ha. sulanmaktadır.

TARIM ARAZİLERİNİN SULANABİLİRLİK DURUMU

Sulanabilir Alan(da)	Ekonomik Olarak Sulanabilir Alan (da)	Sulamaya Açılmış Alan (da)
930.000	728.080	201.920

Yer Altı Ve Yer Üstü Su Kaynakları İle Gerçekleştirilen Sulamalar			
Su Kaynağı	Devlet Sulaması (da)	Halk Sulaması (da)	Toplam Sulama (da)
Yer üstü	166.920	21.000	187.920
Yer altı	-	14.000	14.000
Toplam	166.920	35.000	201.920

ARAZİLERİNİN DAĞILIMI

İldeki mevcut tarım işletmelerinde, genellikle bitkisel ve hayvansal üretim birlikte yapılmaktadır. İlin kuzeyinde fındık, orta kuşakta tarla ziraatı, güneyinde meyvecilik hakimdir. Son yıllarda etlik piliç yetiştiriciliği ile dış mekan süs bitkisi yetiştiriciliği hızla gelişmiştir. İl yüzey şekilleri, iklim ve doğal bitki örtüsü bakımından birbirinden farklı dört kesimden oluşmaktadır. I. Alt Bölge: Sakarya Nehri'nin içinden geçtiği Pamukova ve Geyve Ovalarının bulunduğu havza mikro klima özelliği göstermekte olup, narenciye dışındaki tüm ürünlerin (özellikle meyve ve sebze) üretimi için ideal özelliktedir.

Tarım Alanlarının Dağılımı	Dekar	%
Tarla Arazisi	853.689	38,80
Sebze Arazisi	80.643	3,66
Meyve Arazisi	865.882	39,35
Fındık	727.976	33,08
Bağ	46.608	2,12
Diğer Meyveler	91.298	4,15
Kavak	204.500	9,29
*Diğer Kullanım Amaçlı Arazi	195.686	8,89
Toplam	2.200.400	100

* Süs bitkisi arazisi, tescili yapılmamış alanlar, vasfını kaybetmiş tarım arazileri.

II.Alt Bölge: Akova olarak bilinen Adapazarı Ovası'dır. Adapazarı, Söğütlü ve Ferizli ilçelerini içine alan bölgedir. III.Alt Bölge: Samanlı Dağları'nın kuzeye doğru uzantısı olan Akyazı, Karapürçek, Hendek, Karasu ve Kocaali İlçelerini içine alan daha çok yayvan yapraklı orman ağaçları ile kaplı, fındık üretiminin yaygın olduğu bol yağış alan bölgedir. IV.Alt Bölge: Kocaali Platosunun doğuya doğru uzantısı olan alanı ve Kaynarca İlçesi'ni içine alır. Yer yer platolardan oluşur.

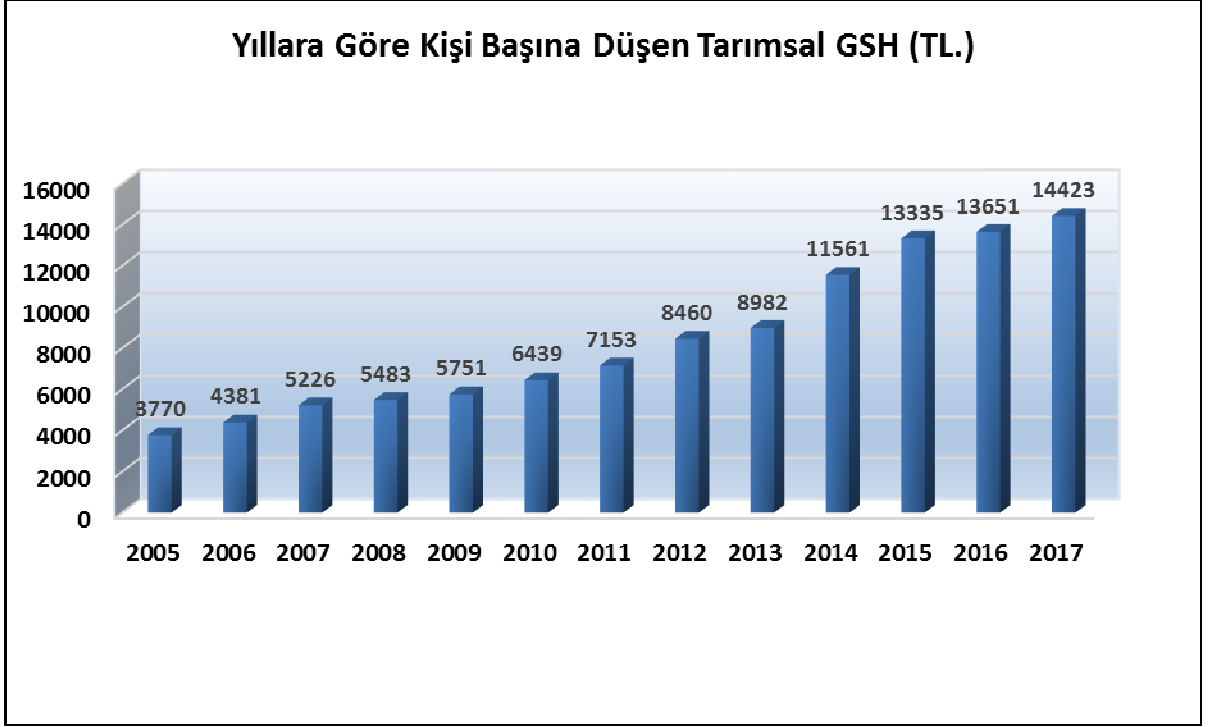
TARIMIN İL EKONOMİSİNDEKİ YERİ

İldeki tarımsal gelirden en yüksek pay hayvancılık sektörüne (broiler) aittir. Meyvecilik gelirleri içinde en büyük payı fındık almaktadır.

SEKTÖREL ÜRETİM DEĞERİ (2017)		
Üretim	Üretim Değeri (TL)	% Oranı
Hayvansal Üretim	2.401.871.084	50,9
Meyve Üretimi	1.682.105.250	35,6
Tarla Bitkileri Üretimi	390.335.850	8,3
Sebze Üretimi	238.687.950	5,1
Su Ürünleri Üretimi	8.515.305	0,2
Toplam	4.721.515.439	100,0

Kişi Başına Tarımsal Gayri Safi Hasıla

Tarımsal GSH değerinin sektörel dağılımı incelendiğinde özellikle Kaynarca ve Taraklı İlçelerinin hayvansal üretimden elde edilen GSH değerinin bitkisel üretime oranla daha yüksek olduğu görülmektedir, Pamukova, Geyve, Sapanca, Kocaali ve Serdivan ilçelerinde ise tam tersi bir durum söz konusudur.

İlimizde 2017 yılı gelir hesaplamalarına göre kişi başına düşen tarımsal GSH 14.423 TL'dir.

TARIMSAL VERİLER

ÜLKESEL VE BÖLGESEL DEĞERLER

Ürün Adı	Ülke	Oran	Bölge
Fındık (*)	1.nci	% 13	1.nci
Tavukçuluk (broiler)	3.üncü	% 10	2.nci
Ayva (Üretim Ortalaması)	1.nci	% 59	1.nci
Dış mekan süs bitkisi	1.nci	% 36	1.nci
Mısır (dane)	7.nci	% 5	1.nci

(*) Uzun yıllar verim ortalaması.

Not: İlimiz; Etlik tavuk üretiminde Manisa ve Balıkesirden sonra 2.inci, Dane mısır üretiminde Adana, Konya, Mardin, Ş.Urfa, Osmaniye ve Manisa'dan sonra 7.nci sıradadır.

İLİMİZDE ÜRETİMİ YAPILAN ÖNCELİKLİ ÜRÜNLER

Mısır

Mısır insan gıdası ve hayvan yemi olarak kullanılmasının yanı sıra sanayide de alkol, ispirto, yağ, irmik vs. gibi ürünlerin üretiminde hammadde olarak kullanılmaktadır. Uzun yıllar ortalaması dikkate alındığında ilimiz, ülke mısır üretiminde 7. nci sıradadır.

MISIR		
2017		
Ekiliş (Dekar)	Üretim (TON)	Verim (Dekar/Kg)
372.916	443.384	1.189
Türkiye Üretimi		6.400.000 TON
Sakarya	Türkiye Üretimindeki Payı (%)	5
	Türkiye Üretimindeki Sırası	7

Süs Bitkileri

SÜS BİTKİLERİ (Dış Mekan)		
2017		
Ekiliş (Dekar)	İşletme (Adet)	
13.164	512	
Türkiye Dikili Alan		36.263 Dekar
Sakarya	Türkiye Üretimindeki Payı (%)	36
	Türkiye Üretimindeki Sırası	1

İlkel yöntemlerle az sayıda ve kayıt dışı işletmelerde yapılan dışmekan süs bitkileri üretiminde, 2005 yılında uygulamaya konulan “Süs Bitkileri Üretimini Geliştirme Projesi” sonucunda ilimiz, modern teknoloji kullanımıyla ülkede marka haline gelmiş ve ihracatı her geçen gün artan konumdadır.

FINDIK

Ülkemiz fındık tarımında uzun yıllar ortalaması itibari ile dikili alanda ve üretimde 4.üncü, verimde 1.inci sırada olan ilimizde dikim alanı 73.000 hektardır.

FINDIK		
2017		
Ekiliş (Ocak)	Üretim (TON)	Verim (ocak/Kg)
36.011.750	90.207	2,504
Türkiye Üretimi		675.000 TON
Sakarya	Türkiye Üretimindeki Payı (%)	13
	Türkiye Üretimindeki Sırası	4

Ayva

Ayva yetiştiriciliği Geyve, Pamukova ve Sapanca Gölü çevresinde yoğunlaşmıştır. Sofralık tüketimi yanında tarımsal sanayiye hammadde olma özelliğiyle gerek anakentlere ve gerekse yaş meyve ihracatçılara hitap eden bir meyve çeşidimizdir.

AYVA		
2017		
Ağaç Sayısı (Adet)	Üretim (TON)	Verim (kg/Ağaç)
1.043.908	102.475	98
Türkiye Üretimi		174.038 TON
Sakarya	Türkiye Üretimindeki Payı (%)	59
	Türkiye Üretimindeki Sırası	1

Et Tavukçuluğu (Broiler)

Broiler yetiştiriciliğinde örnek sayılacak entegre firmaların bulunduğu ilimizde “sözleşmeli üretim modeli” yaygın olarak uygulanmaktadır. Ülkedeki broiler varlığının % 12 sine sahip ilimizde 2017 yılı itibarıyla toplam kapasite 1172 kümeste 26.584.222 adet/ devredir.

ET TAVUKÇULUĞU (Broiler)		
2017		
Broiler Sayısı (Adet/Devre)	Üretim (TON)	Verim (Adet/Kg)
26.584.222	266.108	1,82
Türkiye Üretimi Kapasite		221.245.322 Adet/Devre
Sakarya	Türkiye Üretimindeki Kapasite Payı (%)	12
	Türkiye Üretimindeki Kapasite Sırası	3

TARIM İSTATİSTİKLERİ

Önemli Tarla Bitkileri Ekiliş ve Üretim Miktarları

Ürünler	2017		
	Ekim Alanı (da.)	Üretim (ton)	Verim (kg/da.)
Mısır (İkinci ekilişler dahil)	372.916	443.383	1.189
Buğday	129.389	42.153	326
Arpa	38.197	10.811	283
Ş.pancarı	6.518	37.814	5.801
Ayçiçeği	38.777	9.396	242
Yem Bitkileri	253.094	983.149	-

Önemli Sebze Ekiliş ve Üretim Miktarları

Sebzeler	2017		
	Alan (Da)	Üretim (ton)	Verim (Kg/Da)
Domates	9.465	46.159	4.877
Başlahana	7.125	26.854	3.769
Kıvırcık Marul	9.844	13.644	1.386
Ispanak	6.297	7.916	1.257
Barbunya Fasulye	4.137	3.852	931
Karnabahar	6.750	15.000	2.222
Karpuz	4.950	29.858	6.032

Önemli Meyve Ağaçlarının Sayısı ve Üretimi

Meyveler	2017		
	Alan (da)	Meyve Veren Ağaç Sayısı	Üretim (Ton)
Fındık	730.838	36.011.750	90.207
Ayva	26.153	991.742	102.475
Elma	10.094	303.570	29.777
Şeftali	8.048	372.070	17.544
Armut	3.995	211.260	12.521
Bağ	47.608	-	74.974
Çilek	3.088	-	7.052

Önemli Yem Bitkileri Ekiliş ve Üretim Miktarları

Yem Bitkileri	2017	
	Alan (Da.)	Üretim (ton)
Silajlık Mısır	176.798	870.137
Yonca	30.865	53.895
Fiğ	20.955	16.150
Korunga	450	379
Diğerleri	24.026	42.588
Toplam	253.094	983.149

HAYVAN MEVCUTLARI

B. Bas	K. Baş	Kanathı (Dönem)	Tek Tırnaklı	Köpek	Kedi
161.040	69.129	30.501.040	890	8.517	1.421

IRKA GÖRE B.BAŞ HAYVAN İSTATİSTİKLERİ	
HAYVAN TİPİ	YÜZDESİ
Yerli	% 6
Melez	% 55
Kültür	% 39

Kanathı İşletmeleri	İşletme Sayısı	Kümes Sayısı	Kapasite
Damızlık	29	178	2.087.008
Etlık (dönem)	911	1.172	26.584.222
Hindi (etlik)	23	23	140.460
Yumurtacı(Kapalı)	14	36	1.556.500
Yumurtacı(Açık)	37	37	132.850

YILLARA GÖRE HAYVANSAL ÜRETİM (TON)							
ÜRÜN	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Kırmızı et	16.856	20.336	22.637	19.607	17.861	17.677	19.081
Beyaz et	186.295	189.146	214.702	229.808	241.690	261.737	266.108
Süt	233.609	280.419	274.990	269.103	247.894	245.253	265.646
Bal	523	998	775	663	574	697	635
Yumurta (Adet)	210.300.000	267.066.000	343.611.600	529.140.000	365.958.600	387.315.000	549.847.500

TARIMSAL TEŞVİK VE DESTEKLEMELER

SAKARYA İLİ YILLARA GÖRE TARIMSAL DESTEKLEMELER TABLOSU TL. (2016-2017)

DESTEKLEME GRUPLARI	KONU	2016	2017	TOPLAM
BİTKİSEL ÜRÜN DESTEĞİ	MAZOT			110.278.429
	GÜBRE	12.777.836	17.584.587	
	MISIR	4.167.172	*2.282.633	
	AYÇİÇEĞİ	1.662.830	*571.873	
	YEM BİTKİSİ	4.776.187	5.074.455	
	FINDIK	80.409.249	81.936.126	
	İYİ TARIM UYGULAMALARI	1.748.201,35	Başvurular Devam Ediyor	
	ORGANİK TARIM	149.879	Başvurular Devam Ediyor	
	SERTİFİKALI FİDAN	247.220,81	203.122,32	
	SERTİFİKALI TOHUM K.	130.454,68	191.280,18	
	SERTİFİKALI TOHUM Ü.	138.357,20	-	
	ÇATAK	1.807.674	2.090.303,39	
	HUBUBAT	432.526	*314.132	
	KÜÇÜK AİLE İŞT. DES.	9.337	13.646	
BİYOLOJİK MÜCADELE	9.940	16.271		
KKYDP DESTEĞİ	EKONOMİK YATIRIM	11.486.002	3.016.457,935	7.876.457,94
	GENÇ ÇİFTÇİ DESTEĞİ	4.800.000	4.860.000	
	SULAMA	50.338	-	
TARIMSAL DANIŞMANLIK	DANIŞMANLIK		330.000 (Ödemeler 2017 yılında ödenmiş olup,2016 yılı 2. dilim ödemesinin bir kısmı Merkez Teknik Komite kararı sonucuna göre ödenecektir.)	330.000
ÇİFTLİK MUHASEBE	-	14.875	21.000	21.000
HAYVANCILIK	ANAÇ MANDA DESTEKLERİ	Kaldırıldı	119.000	38.117.502
	MALAK DESTEKLERİ	77.700	31.200 (1.Dönem)	
	ANAÇ KOYUN KEÇİ YETİŞ.	574.800	Başvurular Devam Ediyor	
	BUZAĞI DESTEĞİ	8.154.477	8.500.564	
	BESİLİK ERKEK SIĞIR	493.242	-	
	HASTALIKTAN ARI İŞLET.	91.125	62.000	
	İPEK BÖCEĞİ	189.200	207.850	
	SU ÜRÜNLERİ	305.667	375.929	
	GELENEKSEL KIYI BALIKÇILIĞI		44.750	
	SÜT DESTEKLEMESİ	4.845.429	4.923.332	
	SÜT TOZU	8.673.716	23.237.137	
	ARICILIK	662.360	615.740	
TOPLAM		148.885.795	156.623.389	156.623.389

- Belirtilen Destek ödemelerinin 1.Fark İcmalleri gönderilmiş olup destekleme ödemeleri devam etmektedir. Son başvuru tarihi 04.05.2018 tarihidir.

Tarımsal teşvik ve desteklemeler kapsamında ilimizde 2004 yılında 26.126.465 TL destekleme ödemesi tahakkuk ettirilmiş iken 2016 yılı için 148.885.795TL. tarımsal destekleme ödemiş olup, 2017 yılı destekleme ödemesi Mart 2018 itibariyle 156.623.389TL.dir.

DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ

İthalat İşlemleri

2016 yılı ithalat ve ihracat rakamları; 4145 adet ihracat işlemi (Bitki Sağlık Sertifikası), 33 adet Re-Export işlemi ve 115 adet ithalat işlemi (İthalat uygunluk belgesi) olmak üzere toplam 4293 adet işlemden oluşmaktadır.

2017 yılı ithalat ve ihracat rakamları; 4133 adet ihracat işlemi (Bitki Sağlık Sertifikası), 29 adet Re-Export işlemi ve 179 adet ithalat işlemi (İthalat uygunluk belgesi) olmak üzere toplam 4341 adet işlemden oluşmaktadır.

İthalat		
ÜRÜN	MİKTAR	
	2016	2017
Mantar Miseli	1304 Ton	1414 Ton
Dış Mekan Süs Bitkileri	1.468.799 adet	3.009.709 adet
Bitkisel Ürün	-	132.492 Ton

Re-Export İhracat İşlemleri

Re-Export İhracat		
ÜRÜN	MİKTAR	
	2016	2017
Badem ve Ceviz İçi-Mantar Miseli-Çim Tohumu v.s.	407 Ton	615 Ton

İhracat İşlemleri (Bitkisel)

İhracat		
ÜRÜN	MİKTAR	
	2016	2017
İç Fındık ve Fındık ürünleri	65.849 Ton	68.321 Ton
Yaş Sebze ve Meyve	20 Ton	-
Çeşitli Kuru Gıda (Maya, Makarna v.s.)	4.650 Ton	2.404 Ton
Çeşitli Orm. Ür.(Parke, Kaplama,v.s.)	3.195 Ton	1825 Ton
Dış Mekan Süs Bitkisi	411.000Adet	215703 adet
Tohum	69 Ton	93 Ton

İhracat İşlemleri (Hayvansal)

HAYVANSAL İHRACAT		
ÜRÜNLER	2016	2017
Kanatlı Eti İhracatı	26.831.282kg	18.057.717 Kg
Süt ve Süt Ürünleri İhracatı	11.992.919 ad/kg	12.647.998 ad/kg
Civciv ve Yumurta İhracatı	1.000.806 adet	-
Yem İhracatı	26.000 kg	156.000 kg
Evcil Hayvan	6 adet	15 adet
Canlı Hayvan(Tavuk)	11.200 adet	-
Diğer(komposit)	-	8000 kg

GIDA KONTROL, TESCİL ve DENETİM HİZMETLERİ

GIDA GÜVENLİĞİ

Kayıt Ve Onay İşlemleri

5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu'nun 30. maddesine istinaden Onaya tâbi işletmelerin faaliyete geçmeden önce Bakanlığımızdan onay alması gerekmektedir. Kayıt işlemine tâbi işletmelerin ise faaliyetleri ile ilgili işletme kayıtlarını yaptırmak zorunluluğu bulunmaktadır.

5996 sayılı Kanun kapsamında izin verilen işletmeler ve yapılan denetim ve kontrol hizmetlerine ait tüm bilgiler 2011 yılı itibari ile Gıda Güvenliği Bilgi Sistemine kaydedilmektedir. Gıda Güvenliği Bilgi Sistemi kayıtlarına göre İlimizde gıda ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemeleri üreten **1041** işyeri ve gıda maddeleri satan ve toplu tüketime sunan yaklaşık **8843** işyeri bulunmaktadır.

2017 yılı sonu itibari ile Müdürlüğümüz tarafından **24** adet işletmeye onay/şartlı onay belgesi ve kayıt kapsamında gıda üreten **127** adet işletmeye kayıt belgesi düzenlenmiştir. Ayrıca gıda satan ve toplu tüketime sunan **1578** adet işletmeye ise İlçe Müdürlüklerimiz tarafından kayıt belgesi düzenlenmiştir.

Gıda Üretim, Satış Ve Toplu Tüketim İşyerleri Denetimleri

Müdürlüğümüz tarafından yürütülen gıda denetim ve kontrol hizmetlerinin amacı; tüketici sağlığının korunması ve tüketiciye güvenli gıda arzının sağlanmasıdır.

Gıda kontrol görevlilerince gerçekleştirilen kontrol ve denetim hizmetleri, gıda maddelerinin taşıdığı riskle orantılı olarak yürütülen Yıllık Denetim Programlarının yanı sıra şüphe, tüketici şikayetleri, inceleme, izlenebilirliğin sağlanması, geri izleme, gözetim ve tetkik amaçları ile de gerçekleştirilmektedir.

Sakarya'daki imalat sanayinin sektörel dağılımına bakıldığında; işyeri sayısı, toplam istihdam ve katma değer oluşturma gücünde en yüksek paya sahip sektörün gıda sektörü olduğu görülmektedir. İlimizde gıda ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemeleri üreten **1041**, işyeri gıda maddeleri satan ve toplu tüketime sunan yaklaşık **8843** işyeri bulunmaktadır.

1 Ocak- 31 Aralık 2017 tarihleri arasında bu kapsamda 2818 üretim yeri, **9431** satış ve toplu tüketim yeri olmak üzere toplam **12.249** işyeri denetlenmiş olup, **322** iş yerine toplam **1.604.516 TL** idari para cezası uygulanmıştır.

Sektörün Adı	İşletme Sayısı	Toplam Denetim Sayısı	Numune Sayısı			5996 Sayılı Kanun Kapsamında		Cumhuriyet Savcılığına Suç Duyurusu Sayısı	Üretimden Men Sayısı
			Olumlu	Olumsuz	Sonuçlanmayan	İPCK Sayısı	İPC Tutarı (TL)		
Gıda Üretim (Kayıt Kapsamında)	892	2323	108	18	-	106	719.737 TL	0	15
Gıda Üretim (Onay Kapsamında)	149	495	81	6	-	33	393.272 TL	3	11
Gıda Satış ve Toplu Tüketim Yeri	8843	9431	243	34	-	183	491.507 TL	2	24
TOPLAM	9884	12.249	432	58	-	322	1.604.516 TL	5	50

01 Ocak-31 Aralık 2017 tarihleri arasında yapılan işlemlere ait değerlendirme raporu

ALO 174 GIDA HATTI

174 Alo Gıda Hattı ile Gıdaya ilişkin her türlü şikayet ve talebi, Türkiye'nin her yerinde 174'ü Dünya tarımında önemli bir yere sahip olan ülkemizde güvenilir gıda kavramının benimsenmesi ve kamuoyu bilincinin geliştirmesi için Bakanlığımız öncülüğünde ilgili bakanlıklar (Milli Eğitim Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Türkiye Radyo Televizyon Kurumu, Üniversiteler, Diyanet İşleri Başkanlığı, Genel Kurmay Başkanlığı) sektör, sivil toplum kuruluşları ve tüketicilerin de işbirliği ile

14.02.2009 tarihinde “Güvenilir Gıda Sağlık Yaşam” kampanyası tanıtım organizasyonu gerçekleştirilmiş, tüm Türkiye’de 174 ALO GIDA HATTI’ni hizmete geçirmiştir.

174 Alo Gıda Hattı ile Gıdaya ilişkin her türlü şikayet ve talebi, Türkiye’nin her yerinde 174’ü çevirerek çağrı merkezine bildirilebilmektedir. Web tabanlı yazılım sayesinde talepler anında işleme alınarak ve en kısa sürede sonuçlandırılmaktadır. Başvuru sonucu,174 ALO GIDA tekrar aranarak ya da verilecek başvuru numarası ile www. alo174.gov.tr adreslerinden öğrenilebilmektedir.

2017 yılında toplam 514 başvuru yapılmış olup, yapılan işlemlerin sonuçları hakkında başvuru sahiplerine bilgi verilmiştir. Yapılan başvuruların 31 tanesi gıda kaynaklı vaka/salgın, 1 tanesi bilgi amaçlı ve 482 tanesi ihbar ve şikayet olarak Alo Gıda Sisteminde kayıt altına alınmıştır. Söz konusu şikayetlerden 495 adedi Şube Müdürlüğümüz görev alanına giren gıda işletmeleri hakkındadır.

Yapılan denetimler sonucunda 16 gıda üretim yerine, 28 satış ve toplu tüketim yerine olmak üzere toplam 44 firmaya 243.958 TL cezai işlem uygulanmıştır.

Sektörler	Gelen Şikâyet Sayısı	5996 Sayılı Kanun Gereğince	
		İPCK adedi	Uygulanan İPC Miktarı* (TL)
Gıda Üretim Yeri	125	16	158.361 TL
Gıda Satış ve Toplu Tüketim Yeri	370	28	85.597 TL
TOPLAM	495	44	243.958 TL

Alo 174 Kapsamında yapılan faaliyetlerin dağılımı.

GIDA İHRACATI

Müdürlüğümüz tarafından 2017 yılı sonu itibari ile gerçekleştirilen gıda ihracatı sağlık sertifikalarına ait bilgiler ile AB Ülkelerine kuru meyve ihracatı amacıyla düzenlenen sağlık sertifikalarına ait bilgiler tabloda yer almaktadır. 2017 yılı sonu itibari ile toplam 20 adet geri dönen ve 1 tane hızlı alarm ürün bildirimini alınmıştır.

Sertifika Sayısı	Adet	Miktar (Ton)
Gıda Sağlık Sertifikası	2366	32.986,560
AB Kuru Meyve İhracatı Sertifikası	2716	50.576,108

Gıda İhracatında düzenlenen sertifika sayısı ve adedi

GIDA İTHALATI

11 Mart 2017 tarihli 30004 sayılı resmi gazetede yayınlanan Gümrük ve Ticaret Bakanlığına ait Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Kontrolüne Tabi Belirli Ürünlerin Girişine Yetkili Gümrük İdareleri ile Resmi Kontrollerini Yapmaya Yetkili İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüklerinin Belirlenmesine Dair Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğin EK-5 inde Sakarya İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Karasu Limanından Türkiye Gümrük Bölgesine giriş yapan eşyanın resmi kontrollerini yapmaya yetkilendirilmiştir.

2017 yılı sonuna kadar yapılan ithalatlardan 16 gıda, 24 yem olmak üzere toplam 40 ithalat gerçekleştirilmiştir.

Ürün	Adet	Miktarı (Ton)
Yemlik Mısır	21	65.751,539
Yemlik Soya Fasulyesi	2	9.875,046
Ayçiçeği Küspesi	2	11.045,361
Yemlik Buğday Kepeği	1	3.002,80
Gıdalık Mısır	3	9.312,39
Ekmeklik Buğday	6	21.408,634
Makarnalık Buğday	5	17.486,67
Toplam	40	151.607,18

OKUL SÜTÜ PROJESİ

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığının müşterek yürüttüğü Okul Sütü Projesi kapsamında Bakanlığımız Koordinatörlüğünde, 2016-2017 eğitim öğretim yılının ikinci döneminde Ülke genelinde 200 ml yağlı sade uht süt dağıtımı yapılmıştır. İlimizde 17.01.2017 tarihinde okullarda süt tüketimine başlanmıştır. Okul sütü projesi kapsamında teknik şartnameye uygun olarak İl Okul Sütü komisyonu adına Müdürlüğümüz kontrol görevlilerince dağıtıcı firmadan okullardan gelebilecek herhangi bir şikayet veya olumsuzluk durumunda laboratuvara gönderilmek üzere 51 adet komisyon numunesi alınmıştır.

2017 yılı içinde herhangi bir olumsuzlukla karşılaşılmadığı için komisyon numuneleri analize gönderilmemiştir.

YEM KONTROL ve RUHSATLANDIRMA HİZMETLERİ

İlimizde Bakanlığımızca ruhsatlandırılmış 12 adet karma yem fabrikası, 6 adet hayvansal kökenli yem üreten rendering tesisi (et-kemik unu, kümes hayvanları artıkları unu), 3 adet kendi yemini üreten çiftlik, 3 adet arı keki üretimi yapan imalathane, 11 adet bitkisel sanayi yan ürünü üretimi yapan işletme, 2 adet ev hayvanı yemleri üreten imalathane ve 3 adet yem katkı ve premiks üretimi yapan işletme ve 2 adet hammadde işleyen işletme mevcuttur.

İlimizde 2017 yılı sonu itibari ile Bakanlığımız tarafından onay/kayıt verilen 3 adet yem katkı ve premiks üreten fabrika, 12 adet karma yem fabrikası, 42 adet onaylı yem bayii ve 346 adet kayıtlı yem bayii bulunmaktadır.

İl ve ilçe müdürlüğümüz yem kontrol görevlileri tarafından 2017 yılı sonu itibari ile toplam 604 adet denetim yapılmıştır. İlimiz merkez ve ilçelerinde faaliyet gösteren yem bayileri, çiftlikler ve yem fabrikalarından toplamda 302 adet yem numunesi alınmış ve analizleri yaptırılmıştır. Söz konusu işletmelerde yapılan denetimler ve alınan numuneler sonucunda 13 adet idari para cezası kesilmiştir.

Biyogüvenlik Kurulu Kararı doğrultusunda ve Genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar ve ürünlerine (GDO) dair yönetmelik kapsamında 5 adet yem numunesi alınmış ve 7 adet GDO'lu yem ürünü takibi yapılmıştır.

Denetlenen ve numune alınan iş yerleri	İş yeri sayısı	Ruhsat iptali	Yapılan denetim	Alınan numune	IPCK
Karma yem fabrikası	12	-	78	84	7
Kökene hayvansal olan yemleri imal eden fabrika (Rendering)	6	-	16	13	5
Ev hayvanı yemleri üreten imalathane	2	-	1		-
Minarel yem ve yemlik preparat imalathanesi	3	-	7	5	-
Kayıtlı yem satış bayileri	327	24	350	41	1
Çiftlik	1493	3	152	159	-
TOPLAM	1843	27	604	302	13

2017 yılı yem kontrol hizmetleri değerlendirme tablosu

EĞİTİM ÇALIŞMALARI

5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununu, ilgili yönetmelikler ve talimatlar hakkında sektörün ilimizdeki temsilcilerine yıl genelinde muhtelif zamanlarda eğitimler düzenlenerek , kanun maddelerindeki değişiklikler, yeni yürürlüğe giren yönetmelikler, sektörde uygulamada var olan sorunlar hakkında bilgi alış verişine yönelik toplantılar düzenlenmiştir. Bu bağlamda Şube Müdürlüğümüz tarafından il ve ilçe müdürlüğünde gıda kontrol hizmetlerinde görev yapan 103 adet personele 5996 sayılı kanun ve ilgili yönetmelikler hakkında hizmet içi eğitim verilmiştir.

İl ve İlçe Müdürlüğü personel eğitimi.

Türk Gıda Kodeksi Ekmek ve Ekmek Çeşitleri Tebliği kapsamında faaliyet gösteren gıda işletmecilerinin sorumluluk alanları ile ilgili çalıştırdıkları personelin gıda hijyeni ile ilgili konularda eğitilmelerini sağlamaları amacıyla ilgili meslek federasyonu işbirliği ile 453 kişiye gerekli eğitim verilmiş olup, eğitim sonunda düzenlenen belgeler kişilere teslim edilmiştir.

Okul Kantinlerine Dair Özel Hijyen Kuralları Yönetmeliği' kapsamında 2013 yılından itibaren eğitimler düzenlenmektedir. Bu kapsamda 2017 yılında İlimiz genelinde okullarda görev yapan 108 kantin/yemekhane çalışanına hijyen eğitimi verilmiş, eğitim sonucunda tüm çalışanlara hijyen belgesi düzenlenmiştir.

Ayrıca İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlükleri koordinatörlüğünde, İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ile beraber kararlaştırılan İlk ve Orta Öğretim öğrencilerine ilk altı aylık dönemde toplam 52 okullarda 4013 öğrenciye bilinçli gıda tüketimini öğretmek amacıyla gıda güvenliği konusunda eğitim verilmiştir.

25.11.2017 tarihinden itibaren GDO'lu ham maddeler ve GDO'lu ürünler için firmaların veri girişlerini gerçekleştireceği ve Bakanlık personeli tarafından kontrol edilebilen ve gerektiğinde müdahale edilen Yem Kontrol ve Takip Sistemi kullanılmaya başlanmış olup, bu kapsamda ilimizde faaliyet gösteren 15 adet yem işletmesine Yem Kontrol ve Takip Sistemi hakkında eğitim verilmiştir.

BİTKİSEL ÜRETİM ÇALIŞMALARI

4342 Sayılı Mera Kanunu kapsamında; İlimizde mera alanlarının yeniden iyileştirilmesi, bozulmaya başlayan ekolojik dengenin korunması amacıyla, çağın ekolojik imkanlarından en üst düzeyde yararlanarak hayvancılık sektörünün hizmetine sunulmak üzere yem kaynaklarını geliştirmek veya bunların otlayan hayvanlar tarafından kullanılmasını kolaylaştırmak için otlatma, biçme, gübreleme, sulama ve tohumlama gibi kültürel yöntemlerin mera üzerinde uygulanmasının temini ve çiftçiler tarafından devamının sağlanması üzere eğitim, yayım ve uygulama yöntemleri ile yaygınlaştırılması yapılmaktadır.

Tespit Ve Tahdit Çalışmaları

4342 sayılı Mera Kanununun uygulamaya girdiği tarihten itibaren İlimizde Mera Komisyonu Merkezden yürütülmek üzere toplam 16 İlçede Mera Teknik Ekipleri oluşturulmuş ve 4 yıl içerisinde Mera Tespitleri 16 İlçede, 530 yerleşim yerinde % 98 tamamlanmıştır. Bugüne kadar toplam 16 ilçe de 191 köyde haritalanan alan 6794 ha' dır. 2017 yılı itibariyle de mera alanlarının tespitinin %98'si tamamlanmıştır. İlimiz meralarının tahsis çalışmasına başlanılmış olup, 6 ilçe 19 mahallede (köyde) 8548,26 da meranın tahsisleri yapılmıştır. Yapılan mera ölçümleri neticesinde mera alanlarının sınırları ve üzerinde bulunan işgal ve tahribatlar belirlenmiş olup, işgal ve tahribatların giderilmesi ile söz konusu mütecavizler hakkında da yasal işlemlerin yapılmasına imkan sağlanmıştır.

Mera Islah Çalışmaları

Yılı	İlçe / Köy	Alan (dekar)
2016	B.tahirbey, B.kadirbey, Erdoğan, Kurudil, Yeşilyurt, Çatalköprü,, Karaçalılık, İlyaslar, Poyrazlar, Maksudiye, Beylikkışla, Kazan, Çökekler, Çardak, Alballar, Avdan, Kemaller, Esenyurt, Uğurlu, İçdedeler, Yenidoğan.	3892
2017	Yenidoğan.	1852

Mera ıslah çalışmalarında ihtiyaç duyulan direk, dikenli tel, gübre, tohum gibi malzemeler kamu kaynaklarıyla temin edilirken, işçilik faaliyetleri köy nakdi katkısı veya iş gücü katkısı ile sağlanmaktadır. Genel Bütçe imkanları ile temin edilen ot ilacının Çardak, Alballar, Mahdumlar, Kemaller, Avdan, Esenyurt, Uğurlu, İçdedeler, Dışdedeler, Tuzla, Yeşilyurt, B.Tahirbey, Kurtbeyler, B.Kadirbey, Erdoğan, Kurudil, Çatalköprü, Karaçalılık, İlyaslar, Poyrazlar, Maksudiye, Beylikkışla, Kazan Mahallelerine ait meralarda yoğun olarak bulunan çalı ve dikenlerin yok edilmesinde kullanılmak üzere verilmiştir. Meradaki ot yapısını düzenlemek ve güçlendirmek amacıyla Alballar, Mahdumlar, Kemaller, Avdan, Esenyurt, Çardak, Uğurlu, İçdedeler, Dışdedeler, Tuzla, Yeşilyurt, Eskibedil, Kabakulak ve Alandüzü Mahallelerine kimyevi gübre verilmiştir.

Mera Bilgi Sistemi Geliştirme Projesi (Merbis-Gep)

Bakanlığımızca yürütülmekte olan Mera Bilgi Sistemi Geliştirme Projesi (MERBİS-GEP) kapsamında İlimizde yer alan mera, yaylak, kışlak ile otlak ve umuma ait çayır alanlarının, 1/5000 ölçekli haritaları ve aplikasyon işlemleri yapılarak sayısal verileri, Müdürlüğümüzce satın alınan harita programı ortamına işlenmektedir. Aynı zamanda bu sisteme, mera alanlarına ait arazinin durumu, otlatma kapasitesi, ıslah durumu, topoğrafyası, üzerinde otlayan hayvan sayısı gibi veriler işlenmektedir. Ayrıca Mahalle haritaları oluşturulup, mera tespitlerindeki köylere ait aile sayısı, çiftçi aile sayısı, iklimi, hayvan varlığı gibi köye ait veriler de sisteme girilmiştir. Projeye 627 adet mera için, toplam 6305 ha alana ait sayısal ve sözel veriler sisteme aktarılmıştır.

TOHUMCULUK KANUNU İLE İLGİLİ ÇALIŞMALAR

5553 sayılı tohumculuk kanunu kapsamında Müdürlüğümüzce yürütülen çalışmalarda; İlimizde tohum ve fidan üreten kurum ve kuruluşların, tohum bayilerinin her türlü denetimi yapılmakta ayrıca tohumluk bayilik belgesi verilmesi, tohum kuruluşlarının yetkilendirilmesi, üretici belgesi düzenlenmesi, tohumluk ihracat ve süs bitkileri ithalat işlemleri de yapılmaktadır.

Sertifikalı Tohum Üretimi

YILI /TÜRÜ	2016	2017
	ALAN (DA)	ALAN (DA)
Buğday	1282,78	1078,87
Arpa	78,52	131,99
Mısır	-	-
Kabak	33	19,6
Ayçiçek	7,49	-
Kuru Fasulye	1	5
TOPLAM	1402,79	1235,46

İlimizde toplam 131 adet tohum bayisi bulunmaktadır. Bu bayilere 2017 yılında 115 denetim yapılmıştır.

BİTKİ PASAPORT KAYIT SİSTEMİ FAALİYETLERİ

12 Ocak 2011 tarih ve 27813 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Bitki Pasaport Sistemi ve Operatörlerin Kayıt Altına Alınması Hakkındaki Yönetmelik ve buna bağlı talimatlar kapsamında, İlimizde sebze fidesi, yemeklik patates, çim, fidan ve özellikle yoğun bir şekilde yetiştiriciliği yapılan süs bitkileri üreticileri kayıt altına alınmaya başlamıştır. 2017 sonunda Bitki pasaport Kayıt Sisteminde 124 işletme kayıtlıdır. Bunların sektöre göre dağılımı aşağıdadır:

Süs bitkisi üreticisi : 79
Fidan satıcısı : 23

Meyve fidanı üreticisi : 1
Kavak Üreticisi : 12
Çim üreticisi : 9

Kayıt altına alınan operatörlere 2017 yılında 110 denetim gerçekleştirilmiştir. Denetimlerde yapılan detaylı incelemelerde görülen eksiklikler üreticilere bildirilmiş, satışa hazır bitkilerinin pasaport basım izni verilmiştir.

Birlik ve kooperatif bünyesinde 112 süs bitkisi üreticimiz kayıtlıdır.

İlimizde 8 operatöre Bitki Pasaportu Basma yetkisi verilmiştir.

Bitki pasaport Kayıt Sistemine kayıtlı, birlik ve kooperatif üyeleriyle beraber toplam 210 üretici bulunmaktadır. Bunun 188 adedi süs bitkisi üreticisi, 1 adedi meyve fidanı üreticisi, 12 adedi kavak fidanı yetiştiricisi, 9 adedi çim üreticisidir. Bu üreticilerimiz; 5382 dekar alanda süs bitkisi, 1022 dekar alanda çim üretimi, 20dekar alanda meyve fidanı üretimi, 6519 dekar alanda kavak fidanı üretimi olmak üzere toplam 6519 dekar alanda üretim yapmaktadır.

GÜBRE BAYİLERİNE YÖNELİK YAPILAN ÇALIŞMALAR

2017 yılı ilk 10 ayında ilimizde satılan gübre miktarları.

Sıra	Gübre Adı	Tüketim Miktarı (ton)
1	% 21 Amonyum Sülfat	4584,85
2	% 26 Amonyum Nitrat	4744,53
3	% 33 Amonyum Nitrat	-
4	ÜRE (%46)	19882,72
5	TSP (%42-44)	1523,5
6	DAP (18.46.0)	8078,7
7	Kompoze (20.20.0)	20805,35
8	Kompoze (15.15.15)	15787,1
9	20.20 %1 Zn	173,3
10	15.15.15 %1 Zn	497,93
11	Kompoze (25.5.0)	85,87
12	Kompoze (25.5.10)	609,9
13	Potasyum Sülfat (%50)	26,05
14	Potasyum Nitrat (13.0.46)	20,315
15	Kompoze (12.30.12)	11,6
16	Kompoze (13.24.12)	374
17	Kompoze (18.16.15)	2045,38
18	%33 Nitro Power	557,8
TOPLAM		79808,895

Gübre Bayilerinin Denetimi

05.02.2016 tarih ve 29615 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan yönetmelik değişikliği ile kişi ve kuruluşlara gübre dağıtıcılık belgesi alma zorunluluğu getirilmiştir. Yönetmelik gereği 199 kişi veya kuruluşa gübre dağıtıcılık belgesi verilmiştir.

2017 yılında program gereği 15 Adet Kimyevi Gübre numunesi alınarak analize gönderilmiştir. Denetimlerde ise 122 adet gübre bayisinin denetimi gerçekleştirilmiştir.

Bakanlığımızın 08.06.2016 tarih ve 12418 sayılı yazıları gereği yeddi emine alınan 499, 812 ton %33 Amonyum nitratlı gübrenin reçete ile satışına Bakanlığımızın 30.11.2017 tarih ve 3040941 sayılı olurları ile reçete ile satışına izin verilmiştir.

ÇATAK PROJESİ

23 Mayıs 2014 tarih ve 29008 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Çevre Amaçlı Tarım Arazilerini Koruma (ÇATAK) Programını Tercih Eden Üreticilerin Desteklenmesine Dair Karar ile İlimize 16.800 dekarlık alan tahsis edilmiştir.

Pamukova, Geyve, Serdivan ,Söğütlü, Ferizli, Arifiye , Taraklı , Karasu ve Sapanca İlçeleri hassas bölge olarak ÇATAK projesinde yer alan ilçelerimizdir.

Hassas bölge olarak uygun görülen bu İlçe ve bağlı mahallelerinde uygulanacak olan Çevre Amaçlı Tarımsal Arazilerin Korunması (ÇATAK) Projesiyle tarım arazilerinde toprak ve su kalitesinin korunması, yenilenebilir doğal kaynakların sürdürülebilirliği ve yoğun tarımsal faaliyetlerin olumsuz etkilerine yönelik tedbirlerin alınmasını amaçlamaktadır.

Komisyon tarafından son başvuru tarihi olarak 25 Ağustos 2017 tarihi belirlenmiş olup; Genel Müdürlüğümüzün uygun görüşleri ile tahsis edilen 17.118 da alanın müracaat kabul edilmiştir.

2014 , 2015 ve 2016 yılları ÇATAK Programı uygulama alanı 10.945 da iken 2017 yılında toplam uygulama alanı 17.118 dekar olarak gerçekleşmiştir. Çatak Projesinde yer alan 773 çiftçimize 2.090.303,79 .-TL ödeme 2017 Aralık ayında gerçekleşmiştir.

İYİ TARIM UYGULAMALARI

İlimiz sınırları içerisinde İyi tarım Uygulamaları faaliyetleri meyvecilik ve kümes hayvancılığı adı altında artarak devam etmektedir. Kontrol Sertifikasyon Kuruluşları ile irtibata geçene üreticiler, grup veya bireysel olarak sertifikasyon alma sürecini başlatıp, müdürlüğümüz bünyesinde faaliyet gösteren İyi Tarım Uygulamaları Birimi tarafından yapılan kontrollerle takip edilmektedirler.

	Bitkisel Üretim		Hayvansal Üretim	
	Üretici Sayısı	Alan (da)	Yetiştirici Sayısı	Kanatlı Sayısı
2013	267	7.315		
2014	321	10.348	----	----
2015	604	29.927	130	8.761.516
2016	956	34.827	142	9.850.516
2017	1451	44.795	122	33.053.750

ORGANİK TARIM ÇALIŞMALARI

Üreticilerimiz sertifikasyon kuruluşları ile sözleşme yaparak organik tarım sertifikası almakta ve üretim yapmaktadırlar.

Yılı	İlçe sayısı	Köy Sayısı	Çiftçi sayısı	Organik tarım alanı (da)
2010	7	19	107	3.639
2011	9	25	97	3.942
2012	8	22	86	3.558
2013	5	14	37	1.784
2014	5	16	65	2.100
2015	4	12	79	2.643
2016	4	12	222	5.927
2017	8	47	398	9.477

FINDIKTA REKOLTE TAHMİNİ ÇALIŞMALARI

Ülkemizin önemli ihracat ürünlerinden biri olan fındıkta rekolte tahmini her yıl, İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğümüz başkanlığında, Üniversiteler, Araştırma Enstitüleri, TMO , Fiskobirlik, Ticaret Borsası, Ticaret ve Sanayi Odası, Ekonomi Bakanlığı, İhracatçılar Birlikleri, Ulusal Fındık Konseyi ve Ziraat Odası temsilcilerinin katılımı ile oluşturulan Fındık Rekolte Tahmin Komisyonu tarafından çotanak sayımı ile yapılmaktadır.

Bakanlığımızın emirleri gereği 16 ilde yapılan bu çalışmaya, ilimizin bütün ilçelerinde 03.07.2017 tarihinde başlanılmıştır. Rekolte tahmininde Fındık rekolte Tahmin Komisyonu ile birlikte çotanak sayımının hangi bahçelerden nasıl yapılacağı konusunda metot birliği oluşturularak saha çalışmaları gerçekleştirildi. 2017 yılı temmuz ayında yapılan çalışmalar sonucunda rekoltenin 94.776 ton olacağı belirlenmiştir.

BİTKİ KORUMA VE KARANTİNA ÇALIŞMALARI

İlimizde üretimi yapılan kültür bitkilerinde görülen hastalık, zararlı ve yabancı ot mücadelesi, Zirai ilaç bayileri ruhsatlandırma ve kontrol işleri, bitkisel ürün ihracat ve ithalatında zirai karantina çalışmaları, fidan üretiminin zirai karantina yönünden kontrolü ve ruhsatlandırılması çalışmaları sürdürülmektedir. 2017 yılında 105 bitki koruma ürünleri satan bayi, 110 zirai mücadele alet ve makine satışı yapan bayi bulunmaktadır.

SÜNE SÜRVEY VE MÜCADELE ÇALIŞMALARI

İlimizde Süne sürvey ve mücadele çalışmalarına 18.04.2017 tarihinde başlanılmıştır. Adapazarı-Serdivan, Kaynarca, Söğütlü, Ferizli, Taraklı, Geyve, Pamukova ilçelerinde olmak üzere 7 ilçede 25 teknik personelden oluşan 7 ekiple toplam 103 köyde sahada survey çalışmaları yürütülmüştür. Yürütülen survey çalışmaları 15.06.2017 tarihinde sonuçlandırılmıştır.

%71.3 yüksek parazitlenme oranı tespit edilmesi sebebiyle kimyasal mücadele yapılmamıştır. Mücadele yapılmayan alanlarda süne survey çalışmalarının başarısını ölçmek amacıyla hasat sırasında alınan 45 buğday numunesinde yapılan emgi analizi sonucunda % 0,92 emgi oranı tespit edilmiştir.

Tarımda çok üretim kadar, üretim yönteminin sürdürülebilir tarım ilkelerine uymasına, toprağı, suyu, havayı korumasına, çevre dostu olmasına dikkat edilmelidir. Bu bakımdan gereğinden fazla zirai ilaç kullanarak hem çevre kirlenmelerine hem de maliyet yükselmelerine engel olacak **“Elektronik Tahmin ve Erken Uyarı Sistemleri”** devreye konulmuştur.

Bu amaçla ilimizde 2002 de Tahmin ve uyarı istasyonları kurulmuş ve çalışmalar bu doğrultuda devam etmektedir. Hava sıcaklığı, orantılı nem, yaprak ıslaklık süresi, günlük yağış miktarı, toprak nemi gibi veriler bir merkezde toplanarak değerlendirilmiştir. Sisteme uygun bilgi sayar programlarında değerlendirilen bu veriler sayesinde her ürün için ayrı ayrı olmak üzere hastalık ve zararlılarla en etkili mücadele zamanı belirlenmiştir. Saha kontrolleri ve Çiftçi görüşmeleri için Mart başından başlanmak üzere haftanın 3 veya 4 günü (Pazartesi, Salı, Perşembe, Cuma günleri) bölgeye gidilmiştir. Bu gidişlerde hem bahçe kontrolleri hem de yoğun bir şekilde önceden belirlenen tarihlerde toplantılar düzenlenmiştir ve bire bir çiftçi görüşmeleri sürdürülmüştür. Birebir çiftçi eğitimleri bizzat bahçelerde görerek uygulandığından daha verimli olmuştur. Bu bağ ve bahçeler vejetasyon öncesinden başlanmak üzere haftada bir, feromon tuzakların asıldığı 07.03.2017 tarihinden itibaren ise haftada dört gün kontrol edilmiştir. Bu kontroller ve meteorolojik verilerin değerlendirilmesi sonucunda şekillenen **‘ilaçlama uyarıları’** çiftçilerimizin cep telefonlarına SMS yoluyla ulaştırılmıştır. Ayrıca yine bu bölgelerimizde 9 adet mini iklim istasyonumuz bulunmaktadır.

Halihazırda Elektronik Tahmin ve Erken Uyarı Sistemi **Pamukova, Geyve, Serdivan, Erenler** ve **Ferizli** olmak üzere 5 ilçemize hitap etmektedir.

Elektronik Tahmin ve Erken Uyarı İstasyonlarının toplam sayısı **9** olup bulunduğu İlçe ve mahalleler şu şekildedir.

Pamukova	- (Çardak, Mekece, Özbek, Şeyhvarmaz)
Geyve	- (Merkez, Doğantepe)
Erenler	- (İl Müdürlüğü Kampüsü)
Serdivan	- (Yukarıdereköy)
Ferizli	- (Abdürrezzak)

Çardak, Mekece, Yukarıdereköy, Abdürrezzak mahallerinde bulunan 4 adet istasyon 2012 ve 2017 tarihlerinde hizmete girmiştir.

Halihazırda Elektronik Tahmin ve Erken Uyarı İstasyonlarının bulunduğu bölgelerde çalışılan ürün grupları ve çalışmaların kapsadığı alanlar şu şekildedir.

Ayva (25000 da.) , Elma (5750 da.) , Bağ (30.000 da.) , Zeytin (7000 da.) Ayrıca Armut, Ceviz, Kiraz ve Şeftalide çalışılan ürün grupları arasındadır.

Çalışma Konuları ;

- Elmada İç kurdu, Kara Leke, Ateş Yanıklığı
- Ayvada İç Kurdu, Doğu Meyve Güvesi
- Bağda Mildiyö, Salkım Güvesi, Külleme, Kurşuni Küf
- Zeytinde Halkalı Leke Hastalığı, Zeytin Güvesi, Zeytin Sineği
- Armutta Karaleke ve İç kurdu
- Cevizde İç Kurdu ve Antraknoz
- Şeftalide Filiz güvesi ve Doğu Meyve Güvesi
- Kirazda Kiraz Sineği ve Monilya

ENTEGRE MÜCADELE VE EKÜY

Bağda Entegre Kontrollü Ürün Yönetimi Uygulamaları

2012 yılında İlimiz Entegre Mücadele Programına alınan Bağda EKÜY ve Entegre Mücadele çalışmaları; Geyve ve Pamukova İlçelerimizde 10 köy, 21 bağ ve toplam 385 da alanda uygulanmıştır.2014 yılında uygulamasına başlanılan EKÜY projesi ise, Geyve ve Pamukova ilçemizde 3 Mahalle 20 üretici ile 300 da. alanda yürütülmüştür.

Ayva Entegre Uygulamaları

2017 yılında İlimizde Entegre Mücadele Programına alınan Ayvada Entegre Mücadele çalışmaları; Geyve ve Pamukova İlçelerimizde 12 köy 20 çiftçi toplam 330.345 da alanda uygulanmaya başlanmıştır. Konu ile ilgili çiftçi eğitim toplantıları düzenlenerek, çiftçilerin Entegre mücadele konusunda bilinçlenmeleri ve Entegre çalışmaların yaygınlaştırılması hedeflenmektedir.

Fındıkta Entegre Mücadele Uygulamaları

2012 yılında Entegre Mücadele Programına alınan Fındık Entegre Mücadele çalışmaları; Beş İlçe (Karasu, Ferizli, Söğütlü, Karapürçek, Akyazı) 6 Mahalle, **55 bahçe ve toplam 497,92 da alanda** uygulanmaktadır. Üretici eğitimleri, arazide uygulamalı olarak yapılmıştır Uygulamalar proje takvimine göre yapılmakta ve kayıtları tutulmaktadır.

Entegre Mücadele kapsamında, Fındık Hastalık ve Zararlıları ve külleme hastalığı konusunda seminerler düzenlenmiş olup,975 fındık üreticisine eğitim verilmiştir.

Eğitimler İl Müdürlüğü (Merkez Ekip) ve İlçe Müdürlüğü personeli işbirliği ile yürütülmüştür.

Mısırdada Entegre Mücadele Uygulamaları

2012 ve 2013 yılında başlayan İlimiz Entegre Mücadele Programında bulunan Mısır Entegre Mücadele çalışmaları; Adapazarı, Erenler İlçemizde **100 çiftçi ve toplam 1300 da alanda** uygulanmıştır. Üretici eğitimleri, arazide uygulamalı olarak yapılmıştır. Eğitimler İl Müdürlüğü (Merkez Ekip) ve İlçe Müdürlüğü personeli işbirliği ile yürütülmüştür. Sakarya Mısır Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü ile beraber çalışılmıştır.

Üreticilerle bahçede yapılan uygulamalı eğitimlerin dışında üretici aileleriyle de görüşmeler yapılarak ve bireysel yayım metodu uygulanmıştır. Hastalık ve zararlıların yönetimi Entegre Mücadele Teknik Talimatları doğrultusunda yapılmış ve kayıtları tutulmuştur. Proje kapsamında üreticiler zaman zaman bir araya getirilerek yaptıkları uygulamalar paylaşılarak yerinde görülmüştür.

Uygulamalar proje takvimine göre yapılmakta ve kayıtları tutulmaktadır. Mısır Entegre Mücadele Projesi 2019 yılına kadar devam edecektir.

KARANTİNA FAALİYETLERİ

İç Karantina Faaliyetleri

İlimizde Bitki pasaport Kayıt Sistemine kayıtlı, birlik ve kooperatif üyeleriyle beraber toplam 124 üretici bulunmaktadır. Bunun 79 adedi süs bitkisi üreticisi, 1 adedi meyve fidanı üreticisi, 12 adedi kavak fidanı yetiştiricisi, 9 adedi çim üreticisidir. Bu üreticilerimiz; 5382 dekar alanda süs bitkisi, 1022 dekar alanda çim üretimi, 20 dekar alanda meyve fidanı üretimi, 95 dekar alanda kavak fidanı üretimi olmak üzere toplam 6519 dekar alanda üretim yapmaktadır.

Dış Karantina Faaliyetleri

2017 yılı tarımsal ürün ihracat ve ithalat miktarları

İhracat :

İç Fındık ve Fındık ürünleri	:65043 Ton
Yaş Sebze ve Meyve	: -
Çeşitli Kuru Gıda (Maya, Makarna v.s.)	: 2200 Ton
Çeşitli Orm. Ür.(Parke, süpürgelik v.s.)	: 1508 Ton
Dış Mekan Süs Bitkisi	: 209750 adet
Tohum	:93 Ton

İthalat :

İç ve Dış Mekan Süs Bitkisi	: 2992700 adet
Mantar Miseli	: 1353 Ton
Bitkisel Ürün	: 116762 Ton

Re-Export İhracat :

Badem ve Ceviz İçi-Mantar Miseli-Çim Tohumu v.s. : 593 Ton

2017 yılı ithalat ve ihracat rakamları; 3934 adet ihracat işlemi (Bitki Sağlık Sertifikası), 28 adet Re-Export işlemi ve 168 adet ithalat işlemi (İthalat uygunluk belgesi) olmak üzere toplam 4130 adet işlemden oluşmaktadır.

ARAZİ EDİNDİRME ÇALIŞMALARI

1-ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜNÜN KURULUŞU

Şube Müdürlüğümüz, 26 Ağustos 2014 tarihli ve 29100 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2014/6716 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile İl Müdürlüğümüz bünyesinde kurularak, 2015 Şubat ayında faaliyetlerine başlamıştır.

2-ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜNÜN FAALİYETLERİ

5403 Sayılı Kanunun bazı maddelerinde değişiklik yapan “6537 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” ile 31.12.2014 tarih ve 29222 sayılı Resmi Gazetede yayınlanıp yürürlüğe giren “Tarım Arazilerinin Mülkiyetinin Devrine İlişkin Yönetmelik” kapsamında tarım arazilerinde tevhit, ifraz, cins değişikliği ile tarım arazilerinin satış, takas, hibe yolu ile devri ve miras yolu ile intikali işlemleri değerlendirilmektedir. Ayrıca yabancıların tarım arazisi edinimi ile ilgili işlemler yürütülmektedir.

a) Tarım Arazilerinin İfraz, Tevhit ve Cins Değişikliği İşlemleri:

Tarım arazilerinin tevhit, ifraz, cins değişikliği işlemlerine ilişkin olarak Şube Müdürlüğümüze çeşitli kurumlardan gelen talepler, “Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında 6537 Sayılı Kanun” kapsamında değerlendirilerek ilgili kurumlara cevap verilmiştir.

(2017 yılı)

Tarımsal Arazilerin İfraz, Tevhit, Cins Değişikliği Tablo

İlçe Adı	Dosya sayısı(adet)			Cins Değişikliği
	İfraz	Tevhit-İfraz	Tevhit	
Akyazı	2	-	-	-
Hendek	4	2	-	-
Karasu	4	-	-	-
Ferizli	1	2	-	1
Sapanca	2	-	2	-
Söğütlü	1	-	-	-
Pamukova	1	-	1	-
Toplam	15	4	3	1

Yabancıların Tarım Arazisi Edinimi Başvuruları

İlçe Adı	Dosya sayısı(adet)
Adapazarı	1
Sapanca	1
Kocaali	1
Érenler	1
Serdivan	1
Toplam	5

Arazisi Devir İşlemleri:

Tarım arazilerinin miras ve satış yoluyla devir işlemlerine ilişkin olarak Şube Müdürlüğümüze çeşitli kurumlardan gelen talepler, “Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında 6537 Sayılı Kanun” kapsamında değerlendirilerek ilgili kurumlara cevap verilmiştir.

(2017 yılı Ocak-Aralık ayları 4 döneme ait)

TARIMSAL ARAZİLERİN SATIŞ YOLUYLA DEVRİNE İLİŞKİN TABLO

İli	İlçesi	Satış Yolu ile Mülkiyet Devri İstenilen		İzin Verilen		İzin Verilmeyen	
		Parsel Sayısı	Alanı (da)	Parsel Sayısı	Alanı (da)	Parsel Sayısı	Alanı (da)
Sakarya	Adapazarı	2136	4641,88	2051	4291,10	85	350,78
Sakarya	Akyazı	744	3603,43	705	3366,49	39	226,94
Sakarya	Arifiye	121	338,21	113	301,98	8	38,08
Sakarya	Erenler	358	1231,38	330	1123,10	28	108,27
Sakarya	Ferizli	400	1641,63	365	1348,42	38	293,22
Sakarya	Geyve	1862	8338,72	1796	7904,08	66	434,65
Sakarya	Hendek	855	3286,38	819	3134,64	36	151,74
Sakarya	Karapürçek	121	481,40	117	465,37	4	16,03
Sakarya	Karasu	613	2967,82	544	2498,54	69	469,28
Sakarya	Kaynarca	1822	4347,40	1796	4112,80	26	234,60
Sakarya	Kocaali	467	2634,28	407	2116,49	60	517,78
Sakarya	Pamukova	1290	3373,96	1263	3261,97	27	121,99
Sakarya	Sapanca	42	127,34	40	121,63	2	5,71
Sakarya	Serdivan	336	1502,07	307	1413,02	29	102,03
Sakarya	Söğütlü	1206	1570,22	1029	1382,32	68	187,90
Sakarya	Taraklı	340	1790,18	334	2118,28	6	41,90
TOPLAM		12713	41876,30	12016	38960,23	591	3300,89

İli	İlçesi	Miras Yolu İle Devir Talebi İstenilen		İzin Verilen		İzin Verilmeyen	
		Başvuru Sayısı	Alanı (da)	Başvuru Sayısı	Alanı (da)	Başvuru Sayısı	Alanı (da)
Sakarya	Adapazarı	274	794,01	230	684,80	44	109,22
Sakarya	Akyazı	213	899,71	153	625,22	60	274,49
Sakarya	Arifiye	11	42,73	0	0,00	11	42,73
Sakarya	Erenler	12	84,63	9	50,98	3	33,38
Sakarya	Ferizli	23	115,20	2	26,97	21	88,23
Sakarya	Geyve	256	1744,74	240	1550,03	16	194,71
Sakarya	Hendek	6	68,33	1	6,30	5	62,03
Sakarya	Karapürçek	1	8,00	1	8,00	0	0,00
Sakarya	Karasu	11	89,26	0	0,00	11	89,26
Sakarya	Kaynarca	164	513,50	159	481,90	5	31,60
Sakarya	Kocaali	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Sakarya	Pamukova	134	350,00	110	294,27	24	55,73
Sakarya	Sapanca	2	11,92	0	0,00	2	11,92
Sakarya	Serdivan	49	596,32	39	417,19	12	179,12
Sakarya	Söğütlü	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Sakarya	Taraklı	1	22,74	1	22,74	0	0,00
TOPLAM		1157	5341,10	945	4168,40	214	1172,42

TARIMSAL YAPILAR ve ARAZİ DEĞERLENDİRME ÇALIŞMALARI

TOPRAK KURULU ÇALIŞMALARI

19 Temmuz 2005 tarih 25880 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu kapsamında il genelinde tarım arazilerinin amacı dışında kullanımına yönelik taleplerin yerinde tespitlerinin yapılarak etüt raporlarının hazırlanması, amaç dışı kullanım talepleri ile ilgili bilgi ve belgeler değerlendirilerek Toprak Koruma Kurulunda dosyaların görüşülmesi sağlanmaktadır.

01.01.2017 – 31.12.2017 tarihleri arasındaki dönemde; tarımsal ve tarımdışı kullanım talepleri her ayın ilk haftasında İl Toprak Koruma Kurulunda görüşülmektedir. İlimizde Toprak Koruma Kurulunda 61 dosya görüşülmüş olup; 39 dosya olumlu 22 dosya olumsuz olarak karar verilmiştir. Olumlu değerlendirilen 39 dosyadan 19 tanesi Kamu Yararı kararı alınarak (9 kırsal yerleşim) Bakanlığa sunulması kararı alınmıştır. 13 Adet dosya ise tarımsal amaçlı toprağın ıslah edilmesi için dolgu talepleri değerlendirilmiş ve uygun görülmüştür. Ayrıca 24 adet tarımsal amaçlı yapı (hayvancılık tesisi) talebi Valilik izni ile izinlendirilmiştir.

Büyük Ovaları Belirlenmesi: Bakanlığımızca 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununun 14. Maddesi kapsamında; tarımsal potansiyeli yüksek büyükovaların belirlenmesi çalışmaları için, Toprak Koruma Kurulunda istenilen değişikliklerle oluşturulan, Pamukova (7.580 ha.), Aşağı Karasu (900,7 ha.), Ferizli (3.031,2 ha.), Sakarya (29.778,80 ha.) ve Söğütlü (4574 ha.) olmak üzere 5 adet büyükova oy birliğiyle kabul edilmiş olup 21.01.2017 Tarihli Resmi Gazetede Yayınlanarak Yürürlüğe girmiştir. Bu kapsamda İlimizde toplam 45.865 ha tarım alanı koruma altına alınmıştır.

Sakarya İli Büyük Ovaları	
Ova Adı	Alan (ha)
Aşağı Karasu Ovası	900,7
Ferizli Ovası	3031,2
Pamukova Ovası	7580,3
Sakarya Ovası	29.778,8
Söğütlü Ovası	4574

**2017 yılı itibariyle Toprak Kanununa İlişkin Uygulamalar
Tarım Dışı Amaçlı Başvurular**

Durumu	Mutlak		Marjinal		Dikili		Özel Ürün	
	Olumlu	Olumsuz	Olumlu	Olumsuz	Olumlu	Olumsuz	Olumlu	Olumsuz
Dosya Sayısı	12	9	20	7	0	1	7	5
Alanı (ha.)	179,05	35,65	127,37	22,16	0	25,09	93,49	50,53

Tarımsal Amaçlı Yapılar (Hayvancılık İşletmeleri) OLUMLU

Durumu	Mutlak		Marjinal		Dikili (özel ürün)	
	Olumlu	Olumsuz	Olumlu	Olumsuz	Olumlu	Olumsuz
Dosya Sayısı	5		11		8	
Alanı (ha.)	4,04		15,95		16,76	

Tarımsal Amaçlı Yapılar (Hayvancılık İşletmeleri) BÜYÜKOVA OLUMSUZ

Mutlak	
Dosya Sayısı	11
Alanı (ha.)	215,98

Arazi Topplulaştırma Çalışmaları;

1. PROJE;

Sakarya Ovası Arazi Topplulaştırma ve Tarla İçi Geliştirme Hizmetleri Projesi kapsamında İlimiz Sakarya İli, **Erenler İlçesi;** Büyükesence, Bekirpaşa (Pirahmetler, Nakışlar, Kozluk ve Köyiçi Mahalleleri), Hasanbey, Küçükesence, Çaykışla Mahalleleri ile **Adapazarı İlçesi;** Abalı, Budaklar, Bileciler, Çelebiler, Çerçiler, Çökekler, Doğancılar, Hacıramazanlar, Hacılar, İlyaslar, Kasımlar, Kavaklıorman, Kurtbeyler, Rüstemler, Taşlık, Turnadere, Yeşilyurt, Solaklar ile **Akyazı İlçesi;** Osmanbey, Gebeş, Kızılcıkorman, Uzunçınar, Bedilkadirbey, Eskibedil, Ramaslı (Topağaç), Vakıf, Süpren (Düzyazı) Mahallelerine ait toplam 35 yerleşim biriminde 19.000 ha.'lık alan için 09.11.2017 tarihinde yüklenici firma ile sözleşme imzalanmış olup, 17.11.2017 tarihinde Bakanlığımızca yer teslimi yapılmıştır. Yapılan sözleşmeye göre iş bitim tarihi 12.08.2020 olarak öngörülmektedir.

2. PROJE;

Sakarya Ovası II. Kısım Arazi Topplulaştırma ve T.İ.G.H. Projesi kapsamında Sakarya İli, **Akyazı İlçesi;** Altındere (Cumhuriyet, Gündoğan, Osmanağa Mahalleleri), Bedilkadirbey, Bedilkazancı, Bediltahirbey, Buğdaylı, Çatalköprü, Çıldırlar, Düzyazı, Erdoğan, Eskibedil, Gebeş, Hasanbey, Kabakulak, Kepekli, Kızılcıkorman, Kumköprü, Osmanbey, Pazarköy, Sukenarı, Topağaç, Türkorman, Uzunçınar, Vakıf, Yahyalı, Yenidoğan, Yeniorman, Yuvalak Mahalleleri **Arifiye İlçesi;** Çaybaşifuadiye, Hacıköy, Kumbaşı, Mollaköy, Türkçaybaşı, Mahalleleri ile **Erenler İlçesi;** Ekinli, Emirler, Epceller, Horozlar, Kamışlı, Sarıcalar, Şeyhköy Mahallelerine ait 39 yerleşim biriminde yaklaşık 14.350 Ha. lık alanda arazi çalışmaları tamamlanmış olup büro çalışmaları yapılmış olup hazırlanan etüt raporu Genel Müdürlüğümüz tarafından bu yıl içerisinde yatırım programına alınması planlanmaktadır.

Nitrat Direktifinin Uygulanması Projesi Çalışmaları;

Tarımsal Kaynaklı Nitrat İzleme Programı ve Alıcı Ortamda Su Kirliliği İzleme çalışmaları kapsamında İlimizde **46** olan istasyon sayısı, 2017 yılı itibariyle 47 yüzey noktası ve 12 yeraltı noktası olmak üzere **59** istasyon sayısına çıkarılmıştır.

Ayrıca 2017 Yılı Yayım Faaliyetleri çerçevesinde Tarımsal Kaynaklı Kirlilik Kontrolü (Nitrat Kirliliğine Karşı Suların Korunması) hakkında İl Müdürlüğümüzce hazırlanan “Tarımsal Gübre Kullanımı Kaynaklı Nitrat Kirliliği” ile ilgili olarak liflet hazırlanmış ve üreticilere dağıtılmak üzere İlçe Müdürlüklerine dağıtım yapılmıştır.

Aralık 2017 itibariyle **612** adet su numunesi alınmıştır. Alınan su numunelerinde çözülmüş oksijen, PH, sıcaklık, nitrat, orta fosfat, toplam fosfor ve toplam azot analizleri yapılarak, sonuçları NİBİS sistemine girilmiş ve Bakanlığımıza bildirilmiştir.

Nitrat İzleme Programı Numune Alma Periyodu

YERALTİ SULARI		YÜZEY SULARI	
3 ayda bir 12 noktadan	48 Numune	Her ay 47 nokta	564 Numune

TOPRAK ANALİZ LABORATUVARI ÇALIŞMALARI

Müdürlüğümüz bünyesinde hizmet vermekte olan Toprak Analiz Laboratuvarının gerek günümüz teknolojisine uygun çağdaş, hızlı ve tam donanımlı ekipmanlarla çalışabilmesi gerekse çiftçilerimize daha kaliteli hizmet verebilmek amacıyla Sakarya Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı tarafından desteklenen Toprak Analiz Laboratuvarı Yenileme-Geliştirme Projesi kapsamında Laboratuvarımıza kazandırılan 11 adet yeni alet/ekipman (Ultra saf su cihazı, Spektrofotometre, Isıtıcı tabla vb.) ile fiziksel ve teknik şartlarını yenileyerek hizmet vermeye devam etmektedir.

Toprakta Temel Analizler	
Analiz Adı	Metot Adı
Bünye	Su ile doygunluk
Toprak Reaksiyonu (pH)	(Saturasyon çamurunda) Potansiyometrik
Kireç	Kalsimetrik
Toplam Tuz	(Saturasyon çamurunda) Potansiyometrik
Organik Madde	Walkley-Black
Alınabilir Fosfor	Olsen, Bray ve Kurtz1
Alınabilir Potasyum	Amonyum Asetat
Bünye	Bouyoucus Hidrometre, Day

Aralık 2017 tarihi itibariye İl Müdürlüğümüz Toprak Analizi Laboratuvarına **1606** adet toprak analizi için başvuru yapılmış olup ilgili örneklerin analizleri ve gübre tavsiyeleri yapılmıştır.

HAYVANSAL ÜRETİM ÇALIŞMALARI BÜYÜKBAŞ TANIMLAMA, TESCİL, İZLEME FAALİYETLERİ

Sığır Cinsi Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği” ve 2017 Yılı Hayvan Hastalık ve Zararlıları ile Mücadele Programı ve Hayvan Hareketleri Kontrolü Genelgesi kapsamında hayvan tanımlama ve tescil işlemleri Veteriner Hekimler Odası’na devredildi. 5.502 adet düşen küpe talebi yapıldı. 401 hayvanın kayıt bilgisinin değiştirilmesi için yerinde inceleme ve tespit çalışması yapıldı.

İŞLETME DURUMU

İşletme sayısı	1-5 baş	6-10 baş	11-20 baş	21-30 baş	100 baş ve üzeri
30.763	% 59	% 22	% 12	% 3	% 4

İLİMİZDEN SEVK EDİLEN HAYVAN SAYILARI

SIĞIR	MANDA	KANATLI	KOYUN	KEÇİ	KUZU-TOKLU	ARI KOVANI	AT
28.044	33	65.693.910	20.996	1300	856	9.899	96

İLİMİZE SEVK EDİLEN HAYVAN SAYILARI

SIĞIR	MANDA	KANATLI	KOYUN	KEÇİ	KUZU-TOKLU	ARI KOVANI	KATIR	AT
7.145	23	52.879.639	143.019	821	245	32.065	4	412

İLİMİZE SEVK EDİLEN HAYVANSAL ÜRÜN SAYILARI

BÜYÜKBAŞ ETİ	KÜÇÜKBAŞ ETİ	KANATLI ETİ	YUMURTA	SAKATAT	BALIK
2.001.214	28.125	7.236.456	14.563.002	180.360	10.355

TEKTIRNAKLI HAYVAN İŞLEMLERİ

2017 yılı içerisinde İl Müdürlüğümüzce, İlimizde mevcut bulunan 59 Safkan at yetiştiricisinde 446 damızlık kısarak ve aygır bulunmaktadır.

2017 yılının ilk 6 aylık diliminde Sakarya ili genelinde yapılan çalışmalarda toplamda 124 adet 2017 doğumlu Safkan İngiliz ve Arap tayın tescilleri için başvuruları alınmıştır.

İl genelinde mevcut 174 adet Damızlık kısarak ve aygırların EVA, Ruam, Dourine ve Salmonella abortus equi hastalıkları yönünden kan analizleri yapılarak sıfat yapılabilmesi için gerekli olan 2017 yılı vize işlemleri yapılmıştır.

İŞLETME DENETİMLERİ

2017 yılı Hayvan Hastalık ve Zararlıları ile Mücadele Programı kapsamında ilimizde faaliyet gösteren işletmelere denetimler devam etmektedir.

HAYVAN ISLAHI İŞLEMLERİ

“Sunı Tohumlama, Tabii Tohumlama ve Embriyo Transferi Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik” kapsamında uygulayıcılar ile sunı tohumlama sözleşmesi yapılarak hizmetler devredildi. Yıllık program hazırlanarak uygulayıcıların ve belgelerin denetlenmesi, verilerin kayıt edilmesi sağlanmaktadır. Hayvan varlığının %94 kültür ve melez ırkı, %6 yerli ırktan oluşmaktadır. Yapılan sunı tohumlama sayısı 2017 yılı için **60.200** adettir.

HAYVANCILIK DESTEKLEMELERİ

2017 Yılına ait esaslar 18/4/2006 tarihli ve 5488 sayılı Tarım Kanununun 19 uncu maddesi ile 05/05/2016 tarihli ve 2016/8791 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan 2016 yılı ve 2017 yılında yapılacak tarımsal desteklemelere istinaden çıkarılan “Hayvancılık Desteklemeleri Hakkında Uygulama Esasları Tebliği” (Tebliğ No: 2016/26) doğrultusunda yürütülmektedir.

RUHSATLANDIRMA ve BELGELENDİRME İŞLEMLERİ

Veteriner Hekim Muayenehane ve Poliklinik Yönetmeliği ile Veteriner Tıbbi Ürünler Hakkında Yönetmelik” hükümleri ve uygulama talimatları doğrultusunda 2017 yılı içerisinde 5 yeni klinik ruhsatı verildi. 2 klinik ruhsatı iptal edilmiştir. 92 aktif klinik, 103 veteriner hekim, 13 yardımcı sağlık hizmetleri personeli ile görev yapmaktadır.

DAMIZLIK KANATLI İŞLETMELERİ

321 adet damızlık, 7 adet kuluçkahane sağlık sertifikası verildi.

Damızlık Kanatlı İşletme Sayısı (Tavuk)			
İlçe	İşletme	Kümes	Kapasite/Dönem
Adapazarı	4	35	472.500
Ferizli	1	4	58.000
Geyve	7	57	714.008
Kaynarca	13	54	451.000
Pamukova	2	17	214.000
Söğütlü	1	6	106.000
Taraklı	1	5	71.500
TOPLAM	29	178	2.087.008

KANATLI (Etçi/Dönem)

İlçe	Kümes	Tavuk	Hindi
ADAPAZARI	49	1.400.000	-----
AKYAZI	1	2.409.000	-----
ARIFIYE	8	435.500	-----
ERENLER	25	105.000	-----
FERİZLİ	21	2.200.000	-----
GEYVE	31	2.525.000	-----
HENDEK	133	3.800.000	23.500
KARAPÜRÇEK	40	570.000	42.200
KARASU	86	1.792.270	-----
KAYNARCA	71	4.250.000	-----
KOCAALİ	30	860.044	-----
PAMUKOVA	371	966.000	74.760
SAPANCA	84	450.000	-----
SERDİVAN	49	0	-----
SÖĞÜTLÜ	144	1.401.508	-----

TARAKLI	29	3.419.900	-----
TOPLAM	1172	26.584.222	140.460

KULUÇKAHANE İŞLETMELERİ

Kuluçkahane Sayısı		
İlçe	Cinsi	Kapasite(Adet)
Söğütü	Tavuk	171.085.824
Hendek	Tavuk	15.974.400
Serdivan	Tavuk	125.798.400
Kaynarca	Hindi	9.360.000
TOPLAM		322.218.624

YUMURTACI KANATLI (Yumurtacı/Dönem)

Yumurtacı Kanatlı (Kapalı Sistem)

İlçe	Kümes	Kapasite
Adapazarı	2	60.000
Hendek	10	215.000
Kaynarca	13	1.090.000
Söğütü	1	13.000
Taraklı	1	43.000
Akyazı	1	4.500
Arifiye	5	114.000
Ferizli	1	17.000
TOPLAM	36	1.556.500

Yumurtacı Kanatlı (Açık Sistem)

İlçe	Kümes	Kapasite
Geyve	4	26.500
Hendek	4	850
Karapürçek	2	6.000
Kaynarca	20	91.800
Kocaali	4	5.050
Pamukova	1	1.100
Serdivan	1	150
Söğütü	1	1.400
Toplam	37	132.850

HAYVAN PARK PAZAR VE BORSASI

İlimiz Erenler İlçesi sınırlarında kurulu olan Sakarya Ticaret Borsası'na ait Hayvan Park ve Pazar yerinin mevzuat şartlarını sağlaması nedeniyle Hayvan Borsası ruhsatı verildi. 1.200 büyükbaş, 600 küçükbaş kapasitesi bulunmadır. 4 kez denetim gerçekleştirildi.

İTHALAT İŞLEMLERİ

2017 yılı içinde İlimize toplam 22 üreticiye 3308 ithal besilik hayvan getirilmiş ve karantina alınmıştır. Hayvanların millileştirme işlemleri devam etmektedir.

2017 yılı içinde İlimize toplam 23 üreticiye 849 ithal damızlık hayvan getirilmiş ve karantina alınmıştır. Karantina işlemleri bitirilmiş olup hayvanlar millileştirilmiştir.

İHRACAT İŞLEMLERİ

2016 yılı 1.626 adet ihracat işleminde 45.334.399 birim Ad/Kg gerçekleşmiştir.

2017 yılı 1.293 adet ihracat işleminde 30.869.730 birim Ad/Kg gerçekleşmiştir.

BALIKÇILIK ve SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞMALARI

DESTEKLEME İŞLEMLERİ

BALIKÇILIK GEMİSİNİ AVCILIKTAN ÇIKARANLARA YAPILAN DESTEKLEMELER

2017 yılında yayımlanan destekleme tebliği kapsamında herhangi bir müracaat olmamıştır.

GELENEKSEL KIYI BALIKÇILIĞININ KAYIT ALTINA ALINMASI VE DESTEKLENMESİ TEBLİĞİ kapsamında; tam boy uzunluğu 10 metreye kadar olan (D) sınıfı balıkçı teknelerinden 54 müracaat yapılmış, destekleme karşılığı olarak 44.750,00TL. ödeme yapılmıştır.

SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİĞİ DESTEKLEMELERİ

İlimizde yetiştiricilik yapan tesis sayısı 19 adet olup, yıllık toplam üretim kapasitesi 690 ton/yıldır. 3 adet ruhsatlı kuluçkahane olup, toplam kapasitesi 2.900.000 ad/yıl dır. 2016 yılı içerisinde 11 adet işletme müracaat etmiş olup, 577.017 kg ürün karşılığında 305.667.039 tL destekleme ödemesi gerçekleşmiştir. 2017 yılı desteklemeleri kapsamında 10 müracaat yapılmış olup, yaklaşık 610 ton ürün karşılığı olarak 375.929TL. destekleme ödemesi yapılmıştır.

RUHSATLANDIRMA ve BELGELENDİRME İŞLEMLERİ

AMATÖR BALIKÇI BELGESİ

2017 yılı Ocak-Aralık (18 Aralık 2017 itibariyle) döneminde 602 adet amatör balıkçı belgesi düzenlenmiş olup, ilimizde toplam amatör balıkçı sayısı 7451 adettir.

BALIKÇI GEMİLERİNİN RUHSATLANDIRILMASI

2017 yılı içerisinde Müdürlüğümüze kayıtlı gemilerden 52 adedine vize işlemi yapılmış olup; sahip, motor, boy uzatma ve liman değişiklikleri nedeniyle yeniden düzenlenen balıkçı gemisi ruhsatı 39 adet, ikameye ayrılmak ve liman değişikliği yapmak suretiyle ilimizden diğer illere nakli yapılan gemi ruhsatı 11 adet olup, halen faaliyette olan 157 adet ruhsatlı balıkçı gemisi bulunmaktadır.

GERÇEK KİŞİ RUHSAT TEZKERESİ

2017 yılı Ocak-Aralık(31 Aralık 2017) döneminde 104 adet gerçek kişi ruhsat tezkeresi düzenlenmiş olup, ilimizde toplam gerçek kişi sayısı 784 adettir.

SU ÜRÜNLERİ DENETİMLERİ

Su ürünleri perakende satış yerlerinde, yetiştiricilik tesisleri ile avlanma sahalarında toplam 400 adet denetim gerçekleştirilmiştir.

1380 sayılı Su Ürünleri Kanununa muhalefetten toplam 22 kişiye 26.580 TL idari para cezası uygulanmıştır.

İZLEME PROGRAMLARI

AVCILIK YOLUYLA ELDE EDİLEN SU ÜRÜNLERİNDE AĞIR METAL İZLEME PROGRAMI

Program kapsamında 2017 yılı 2. Döneminde (Eylül-Ekim-Kasım-Aralık) 5 adet numune alınarak ilgili laboratuvara gönderimi sağlanmıştır.

KURBAĞA VE KARA SALYANGOZU AVLAK SAHALARINDA YAPILAN İZLEME PROGRAMI

2017 yılı kara salyangozu numunelerinin fitofarmasötik kalıntı ve ağır metaller yönünden analizi yaptırılmış olup herhangi bir olumsuzluğa rastlanmamıştır.

SU KİRLİLİĞİ KONTROL AMAÇLI ALICI ORTAM İZLEME PROJESİ

İlimizde tespitli 6 istasyondan 4 ayrı dönemde toplam 24 numune alınarak sonuçları veri tabanına işlenmiştir.

BALIKLANDIRMA PROJESİ KAPSAMINDA; 2017 yılı içerisinde İlimiz Ferizli ilçesi Konuklu göleti, Geyve ilçesi Çine göleti, Söğütlü ilçesi Hasanfakı göleti, Taraklı ilçesi Karagöl ve Kayaboğazı göletleri, Serdivan ilçesi Dağyoncalı göleti ve Kaynarca ilçesi Turnalı göletine toplamda 42.000 adet sazan yavrusu bırakılmıştır.

KIRSAL KALKINMA VE ÖRGÜTLENME FAALİYETLERİ

İLİMİZDEKİ TARIMSAL ÖRGÜTLER

Sakarya da toplam 176 adet tarımsal örgüt olup, bu örgütlerde 247.867 üye mevcuttur.

S.No.	Tarımsal Örgütün Adı	Sayısı	Üye Sayısı
1	1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu'na Göre Kurulan Tarımsal Amaçlı Kooperatifler ve Birlikler	98	68544
	Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	91	15100
	Su Ürünleri	2	155
	Sulama Kooperatifi	3	175

	Pancar Ekicileri Kooperatifi	1	53114
	Hay. Koop. Böl. Birliği (Hay-Koop.)	1	
2	5200 sayılı Kanunla Kurulan Üretici Birlikleri	18 Adet	9.021
	Kırmızı Et Üreticiler Birliği	2	650
	Süs Bitkileri Yetiştiricileri Birliği	1	120
	Meyve Üreticileri Birliği	1	217
	Bal Üreticileri Birliği	1	208
	Sebze Üreticileri Birliği	1	101
	Süt Üreticileri Birliği	11	7706
	Sakarya İli Kanatlı Hayvan Üreticileri Birliği	1	19
3	5996 sayılı Kanuna göre kurulan Yetiştirici Birlikleri	3 Adet	2.492
	Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği	1	1152
	Arı Yetiştiricileri Birliği	1	777
	Damızlık Koyun ve Keçi Yetiştiricileri Birliği	1	563
4	1581 Sayılı Tarım Kredi Koop. Ve Birlikleri Kanunu'na Göre Kurulan Kooperatifler ve Birlikler (Tarım Kredi Kooperatifi)	36	23.319
5	4572 Sayılı Tarım Satış Koop. Ve Birlikleri Kanunu'na Göre Kurulan Kooperatifler ve Birlikler	8	55.486
	Fiskobirlik	6	23.269
	Yağ. Toh. Tar. Sat. Kooperatifi	2	1.084
6	6964 Sayılı Ziraat Odaları Ve Ziraat Odaları Birliği Kanunu (Ziraat Odaları)	13	90.077
Toplam Çiftçi Örgütleri sayısı		176	247.867

UYGULANAN KOOPERATİF PROJELERİ

2017/ 1 İzleme dönemine ait proje uygulayan 12 adet tarımsal kalkınma kooperatifinde hayvan izleme takibi yapılmıştır.

2017 yılında 94 adet tarımsal kalkınma kooperatifinin genel kurul toplantısı yapılmış, iki adet tarımsal kalkınma kooperatifi ise fesih olmuştur.

KIRSAL KALKINMA YATIRIMLARININ DESTEKLENMESİ PROGRAMI KKYDP Ekonomik Yatırımlar

1 - 10. ETAP KKYDP EKONOMİK YATIRIMLARI

KONU	ALT KONU	PROJE SAYISI	YATIRIM TUTARI (TL)	ÖDENEN HİBE TUTARI (TL)
------	----------	--------------	---------------------	-------------------------

1-Bitkisel Ürün İşleme	Kuruyemiş, Mısır, Yaş Meyve Sebze Tasnif, Paketleme ve Depolama	20	16.179.701,54	7.755.801,84
2-Çelik Silo (Tarımsal Ürünlerin Depolanması)	Kuruyemiş, Yem, Çelik Silo	11	6.910.153,66	3.104.246,14
3-Hayvansal Ürün işlm., Pakt. ve Depolanması	Süt ve Süt Ürünleri, Et ve Et ürünleri, Tavukçuluk	17	15.033.183,44	6.729.384,31
4-Soğuk Hava Deposu	Soğuk Hava Deposu	5	3.494.315,00	1.272.788,39
5-Tarımsal Üretime Yönelik Sabit Yatırımlar	Tavuk Kümesi, Ahır, Mantar Tesisi	25	31.042.656,22	12.641.330,10
TOPLAM		78	72.660.009,86	31.503.550,77

KKYDP EKONOMİK YATIRIMLAR (11.ETAP)

Sakarya İli 11.Etap Ekonomik Yatırım Tablosu (Tebliğ No 2016/37)

Konu	Alt Konu	Proje Sayısı	Yatırım Tutarı ₺	Hibe Tutarı ₺	Ödenen Hibe Miktarı ₺*
1-Bitkisel Ürün İşlenmesi, Paket. ve Depolanması	Kuruyemiş, Mısır, Yaş Meyve Sebze Tasnif, Paketleme ve Depolama	9	13.182.498,94	5.562.537,32	1.867.368,00
2-Çelik Silo (Tarımsal Ürünlerin Depolanması)	Çelik Silo	1	901.323,00	450.661,50	
3-Çiftlik Faaliyetlerinin Geliştirilmesi	Çiftlik Faaliyetlerinin Geliştirilmesi	11	1.813.721,00	906.860,50	17.100,00
4-Hayvansal Ürün işlm., Pakt. ve Depolanması	Süt ve Süt Ürünleri	1	2.027.080,00	1.000.000,00	
5-Kırsal Turizm Yatırımları	Kırsal Turizm Yatırımları	2	2.789.903,15	1.394.951,58	
6-Soğuk Hava Deposu	Soğuk Hava Deposu	3	2.356.577,08	1.146.623,79	1.131.989,935
7-Tarımsal Üretime Yönelik Sabit Yatırımlar	Sığır (Ahır)	5	4.121.652,80	2.038.045,63	
TOPLAM		32	27.192.755,97	12.499.680,32	3.016.457,935

* 23.03.2018 tarihi itibari ile ödenmiştir.

13.09.2017 tarih ve 30179 sayılı Resmi Gazete de 2017/22 nolu tebliğ (12.Etap) yayımlanmıştır. Tebliğ kapsamında elektronik ortamda 35 proje başvurusu yapılmış olup İl Proje Değerlendirme Komisyonu tarafından 9 proje Bakanlığımıza onaya gönderilmiştir.

Sakarya İli KKYDP Tarıma Dayalı (Ekonomik) Yatırımlarla ilgili 21.10.2016 tarih ve 29864 sayılı Resmi Gazete de 2016/37 nolu tebliğ (11.ETAP) yayımlanmıştır. Bu tebliğ kapsamında ilimizde 77 adet proje başvurusu yapılmıştır. İl Proje Değerlendirme Komisyonu tarafından Bakanlığımıza gönderilen 42 proje onaylanmış ve bu 42 projeden 32 yatırımcı ile hibe sözleşmesi imzalamıştır. Projelerin tamamlanma süresi 31 Ağustos 2018 olup, yatırım faaliyetleri devam etmektedir.

13.09.2017 tarih ve 30179 sayılı Resmi Gazete de 2017/22 no'lu tebliğ (12.Etap) yayımlanmıştır. Tebliğ kapsamında elektronik ortamda 35 proje başvurusu yapılmış olup, İl Proje Değerlendirme Komisyonu tarafından 9 proje Bakanlığımıza onaya gönderilmiştir.

Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Bireysel Sulama Sistemleri Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2017/48) 07.12.2017 tarih ve 30263 sayılı Resmi Gazete de yayınlanmıştır. Başvurular 1 Ocak tarihinden başlayarak 60 gün içerisinde yapılmaktadır. Destekleme ile ilgili yayım faaliyetleri devam etmektedir.

GENÇ ÇİFTÇİ

Tarımda sürdürülebilirliğin sağlanması, genç çiftçilerin girişimciliğinin desteklenmesi, gelir düzeyinin yükseltilmesi, alternatif gelir kaynaklarının oluşturulması ve kırsalda genç nüfusun istihdamına katkı sağlayacak kırsal alandaki tarımsal üretime yönelik projelerin desteklenmesi amacıyla yürütülen "**Genç Çiftçi Projesi**" kapsamında 2016 yılında ilimizde hayvansal ve bitkisel üretim alanlarında 18-40 yaş aralığında 3958 genç çiftçimiz başvuruda bulunmuştur.

Proje başına 30.000 TL. hibe desteklemesi yapılmış olup, 160 projenin toplam hibe desteği 4.800.000 TL. olmuştur.

2017 yılı Genç Çiftçi Projesi kapsamında ilimizde hayvansal ve bitkisel üretim alanlarında 18-40 yaş aralığında 1529 genç çiftçimiz başvuruda bulunmuştur. Proje başına 30.000 TL. hibe destekleme miktarı olup, 162 projeden 46 adedi Bitkisel Üretim projeleri olarak tamamlanmış ve 1.380.000 TL ödeme yapılmıştır. Küçükbaş hayvancılık konusunda 26 proje dahilinde 851 (Koyun) hayvan teslim edilerek 780.000 TL ödeme yapılmıştır. Büyükbaş hayvancılık konusunda 71 proje dahilinde 426 büyükbaş hayvan teslim edilerek 2.130.000 TL ödeme yapılmıştır. 19 Büyükbaş hayvan projesi için canlı demirbaş temin işlemleri devam etmekte olup, bu projeler için 570.000 TL ödeme yapılacaktır.

KONU	GENÇ ÇİFTÇİ SAYISI	MİKTAR	KONU	GENÇ ÇİFTÇİ SAYISI	MİKTAR
	2016			2017	
BÜYÜKBAŞ (6 DÜVE)	100	600	BÜYÜKBAŞ (6 DÜVE)	90	540
KÜÇÜKBAŞ (2 KOÇ 38 Dişi)	13	520	KÜÇÜKBAŞ (2 KOÇ 35 Dişi)	26	780
ÖRTÜ ALTI (1 Dekar)	23	23	ÖRTÜ ALTI (500 m2)	25	12,5
ARICILIK (40 KOVAN -EKİPMAN)	12	480	ARICILIK (40 KOVAN -EKİPMAN)	13	520
KAPAMA MEYVE BAHÇESİ(2 Da)	2	4	KAPAMA MEYVE BAHÇESİ(10 Da)	1	10
BAĞCILIK (ÇİLEK)(5 DEKAR)	7	35	BAĞCILIK (5 DEKAR)	3	15
FİDE-FİDAN- SÜS BİTKİSİ ÜRETİMİ(2 DEKAR)	3	6	FİDE-FİDAN- SÜS BİTKİSİ ÜRETİMİ(5 DEKAR)	4	20
TOPLAM	160		TOPLAM	162	

2017 yılı Genç Çiftçi Projesi kapsamında ilimizde hayvansal ve bitkisel üretim alanlarında 18-40 yaş aralığında 1529 genç çiftçimiz başvuruda bulunmuş, bu projelerden 162 proje Bakanlığımızca belirlenmiştir.

ÇİFTÇİ EĞİTİMİ ve YAYIM ÇALIŞMALARI

İl Müdürlüğümüzün asli görevi olan yayım hizmetlerinin ve yeni tarım tekniklerinin çiftçiye ulaştırılması amacı ile eğitim ve yayım programları hazırlanmakta ve uygulanmaktadır. Yıllık yayım programına alınan faaliyet konuları ile ilgili olarak; demonstrasyonlar, çiftçi toplantıları, tarla

günleri, çiftçi kursları ile kitle yayım vasıtaları üretimi çalışmalarını program doğrultusunda devam ettirmektedir.

ÇİFTÇİ KURLARI

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Türkiye Ziraat Odaları Birliği ve Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü arasında imzalanan Aktif İşgücü Piyasası Programları İşbirliği Protokolü Kapsamında “Sürü Yönetimi Elemanı Benim” ve “Tarımsal Nüfus Gençleşiyor” projeleri 2013 yılı Ekim ayından itibaren uygulanmaya başlamıştır.

İlimiz çiftçilerine yönelik olarak çeşitli tarımsal konularda çiftçi kursları açılmaktadır. Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü’nün onaylı modüler eğitim programlarının uygulandığı bu kurslarda katılımcılara kursun konusuna uygun olarak modüler programda yer alan konularda teorik ve pratik bilgiler verilmekte, mümkün olan hallerde katılımcılara uygulama yaptırılmakta, kurs konusu ile ilgili bilgileri pekiştirmek ve yerinde gözlem yapmak üzere işletme/şirket/kuruluş ziyareti gerçekleştirilebilmektedir.

2017 yılında arı yetiştiriciliği, besi sığırı yetiştiriciliği, çilek yetiştiriciliği, meyve ağaçlarında budama, fındık yetiştiriciliği ve süt sığırı yetiştiriciliği konularında 20 adet kurs planlanmıştır. Bu program çerçevesinde Karasu ilçesinde bir adet fındık yetiştiriciliği kursu, Kocaali ilçesinde arı yetiştiriciliği ve besi sığırı yetiştiriciliği kursu ve Akyazı ilçesinde iki adet süt sığırı yetiştiriciliği kursu, olmak üzere beş adet kurs yapılmış olup; 111 kişi kurslardan faydalanmıştır.

Bakanlığımızca 2014 yılına “Lider Çocuk Tarım Kampı” adı altında ilköğretim 4. sınıf öğrencilerine doğa bilinci ve çevre farkındalığını kazandırmak, tabiatla buluşmalarını sağlamak, tarladan sofraya gıda üretim teknolojileri ve gıda güvenilirliği hakkında bilgi vermek amacıyla kamp etkinliği gerçekleştirilmeye başlanmıştır.

2017 Yılında “Lider Çocuk Tarım Kampı” projesi kapsamında yapılan kamp, etkinliğine Erenler Özel Güneş Okullarından 4. sınıf öğrencisi olan 30 çocuk katılmıştır. Öğrencilere öncelikle projenin öneminden bahsedilmiştir. Öğrenciler daha sonra aldıkları eğitimler doğrultusunda tohum ekim işlemi gerçekleştirmiş ve bu tohumlardan elde ettikleri fideleri dikim safhasına getirmiştir. Yetiştirilen fideler 12-15 Mayıs tarihlerinde Mısır Araştırma Enstitüsünde yapılan etkinlikte yine öğrenciler tarafından dikilmiştir.

Halk Eğitim Müdürlüğü ile yapılan işbirliği çerçevesinde arıcılık konularında 2017 yılında 1 adet kurs düzenlenmiş ve 18 kursiyere belge verilmiştir.

HİZMET İÇİ EĞİTİMLER

2017 yılı içerisinde Bakanlığımız talimatları ile il dışında düzenlenen 84 hizmet içi eğitime, ilgili birimlerden toplam 251 personelin görevlendirilmesi yapılarak eğitimi sağlanmıştır.

TARIMSAL YAYIM VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ

Tarımsal işletme sahiplerinin, tarımsal üretim, işleme ve pazarlama sürecinin bütün aşamalarında karşılaştıkları problemler ve bunların birbirleriyle ilişkileri hakkında bilgi sahibi olmalarını, kendilerine, geliştirilen teknolojileri kullanırmak suretiyle, bu problemleri çözebilecek bilgi ve beceri kazandırılmasını ve kırsal alanda yaşam standardının yükseltilmesini amaçlayan tarımsal işletme sahiplerinin eğitimi, yayım, danışmanlık ve bilgilendirme faaliyetlerini düzenlemek amacıyla İlimizde 22 tarımsal kişi ve kuruluş Tarımsal Yayım ve Danışmanlık yetkisi almış olup 12 kişi ve kuruluşun yetkisi devam etmektedir. Bu kuruluşlardan 6 tanesi faal olarak danışmanlık hizmeti vermekte olup toplam 15 Tarım Danışmanı istihdam etmektedir.

2017 yılında tarımsal yayım hizmeti veren 6 kuruluş tarafından 870 çiftçimize tarımsal danışmanlık hizmeti verilmiş ve bununla ilgili 2017 yılı içerisinde toplam 450.000 TL. destekleme ödemesi yapılması gerekmektedir. Bu tutarın 330.000 TL lik kısmı ödenmiş olup geri kalan kısım için Merkez Teknik Komite kararı beklenmektedir.

2017 yılı için Tarımsal Yayım ve Danışmanlık hizmeti veren 6 adet üretici örgütünde toplam 12 Tarım Danışmanı görev almaktadır. Bu hizmetin karşılığında ise 2018 yılı içerisinde toplam 420.000 TL. destekleme ödemesi yapılacaktır.

TABİİ AFETLER

2017 yılı ilk altı aylık dönem içerisinde İlimizde muhtelif zamanlarda meydana gelen dolu, aşırı yağış ve sel sonucunda yaklaşık 12.500 dekar alan zarar görmüştür.

Meydana gelen bu afetler TARSİM kapsamında olduğu için mevzuat gereği 2090 sayılı Tabii Afetlerden Zarar gören çiftçilere yapılacak yardımlar hakkında kanun kapsamında herhangi bir işlem yapılamamaktadır. Sigorta yaptıran üreticiler zararlarını tazmin edebilmektedirler.

2017 yılı içerisinde 29.11.2017 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan Bakanlar Kurulu Kararı gereğince 01.01.2017 / 31.12.2017 tarihleri arasında meydana gelen afetlerden dolayı borç erteleme ile ilgili iş ve işlemler devam etmektedir.

TARIMSAL VERİLER

Tarım İstatistikleri kapsamında, yıllık bitkisel üretim ve hayvan sayıları İstatistik Veri Ağı (İVA) ile tarımsal fiyatlar ise İstatistik Bilgi Sistemi (İBS) ile derlenmektedir. Yıl içinde belli aralıklarla İlçe Müdürlükleri tarafından sisteme girilen verilerin kontrolleri yapılarak gerekli raporlamalar alınmaktadır. Ayrıca Bakanlığımız tarafından uygulamaya geçirilen TAMSİS (Tarımsal Ürünler Maliyet Sistemi) ile İlimizde üretimi yapılan bitkisel ürünlerin maliyetlerinin sisteme aktarılma çalışmaları yapılmaktadır.

TARIMSAL KURAKLIK ÇALIŞMALARI

Tarımsal Kuraklık çalışmalarıyla ilgili olarak, 2015 Yılı Ocak ayından itibaren her ilçeden alınan tarımsal ürünlere ait üretim bilgileri birleştirilerek Tarım Reformu Genel Müdürlüğü Tarım Sigortaları ve Doğal Afetler Daire Başkanlığı'na bildirilmektedir.

BÜTÇE ÇALIŞMALARI

Genel Bütçe çalışmaları doğrultusunda 2017 yılı proje ödeneklerinin İlçelere dağılımı yapılmıştır. Gerçekleşmelere ait harcamalar 3 er aylık dönemler halinde raporlanarak ilgili kuruluşlara gönderilmektedir.

ÇİFTLİK MUHASEBE VERİ AĞI SİSTEMİ ÇALIŞMALARI

Tarımsal işletmelerin yıllık gelirlerinin tespit edilmesi, ekonomik analizlerinin yapılması, tarım sektörü ve tarımsal ürün pazarlarındaki durumun değerlendirilmesi amacıyla; işletmelerden yapısal, fizikî ve malî nitelikte veri ve bilgilerin toplanmasına imkân sağlayan, Avrupa Birliği uygulamaları ile uyumlu Çiftlik Muhasebe Veri Ağı Sistemi (ÇMVA) oluşturulmuştur. 2016 yılında

42 işletme bu sisteme dahil edilmiş ve işletme başına 500 TL. olmak üzere toplam 21.000 TL. destekleme ödemesi gerçekleştirilmiştir. 2017 yılında ise 104 çiftçi ile katılım anlaşması yapılmış olup çalışmalar devam etmektedir.

TARIMSAL İŞLETME DANIŞMANLIĞI ÇALIŞMALARI

Milli Tarım Projesi kapsamında oluşturulan "Tarımsal İşletme Danışmanlığı" çalışmaları, İlimizde; Ziraat Mühendisi, Ziraat Teknikeri, Ziraat teknisyeni, Veteriner Hekim, Veteriner Sağlık Teknikeri ve Veteriner Sağlık Teknisyenlerinden oluşan 200 kişilik personel tarafından yürütülmektedir. Konuyla ilgili olarak 01.12.2016 tarihinde İl Müdürlüğümüzde Bakanlık personeli, İlçe Müdürleri ve teknik personellerin katılımı ile Tarımsal İşletme Danışmanı Bilgilendirme Toplantısı gerçekleştirilmiştir.

ÖNEMLİ SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

SORUNLAR	ÇÖZÜM ÖNERİLERİ
Arazi Toplulaştırma	32 yerleşim biriminde toplam 15.000 hektar alanda ihale aşaması devam eden projelerin tamamlanması 37.000 hektar alanda devam eden etüt çalışmalarının bitirilmesi
Kanatlı Gübrelerinin Değerlendirilmesi	Mevzuatta değişiklik yapılarak biyogaz tesislerinin kurulumunun desteklenmesinin sağlanması
Tarımsal Kaynaklı Nitrat Kirliliğinin Önlenmesi	Mobil laboratuvar aracının alınarak hizmete sunulması
Eko- Köy Projesinin uygulanması	Geyve, Pamukova, Ferizli, Taraklı ve Sapanca ilçelerinde doğal hayatın korunduğu köyler ile Acarlar Longozu civarında turizm potansiyeli olan yörelerde Eko-Köyler oluşturulması
Seralarda yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının yaygınlaştırılması	Jeotermal enerji kaynaklarının araştırılarak potansiyelin belirlenmesi, kaynaklara yakın uygun arazilerin tespit edilmesi. (Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi kurulması)
Drenaj Problemi	Serdivan İlçesinde bulunan Gökçeören gölü diye adlandırılan bölgenin drenaj probleminin giderilerek tarıma kazandırılması
Hazine Arazilerinin Tarımda Kullanılması	Hazine arazileri tarımsal faaliyetler için en fazla 5 yıl kiralanabilmektedir. Kiralama süresinin yapılacak yatırımın ekonomik ömrüne ve İl Müdürlüklerinin görüşü doğrultusunda belirlenmesi.
Hizmet Binası İhtiyacı	İl Müdürlüğü ek hizmet binası yapımı ,Arifiye ve Pamukova İlçe Müdürlüğü binalarının modernizasyonu
Mera Kiralamaları	İslah amaçlı meraların kiralama işlemlerinin İl Mera Teknik Ekipleri tarafından düzenlenen raporla yapılmasının sağlanması.
Mera Hukuku	Sekreteryası İl Müdürlüklerimizce yürütülmesine rağmen nizalaşmalarda temsil yetkisi hazine avukatlarında bulunmaktadır.
Kredi Ertelemeleri	Doğal afetler sonucu oluşan çiftçi zararları sebebiyle Bakanlığımızca yapılan kredi ertelemelerinin yıllara sari yapılması.
ÇKS Dosya Kabul Hizmetleri	Teknik personel üzerindeki yükün hafifletilmesi ve sahadaki asli görevlerini daha aktif yerine getirebilmeleri için dosya kayıt işlemlerinin uygun görülecek STK'lara devredilmesi.(7. madde)